

ΠΙΤΕΡ ΚΑΡΕΪ

Ο συγγραφέας των δύο βραβείων Booker

Ἡ ΧΗΜΕΙΑ ΤΩΝ ΔΑΚΡΥΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE CHEMISTRY OF TEARS

Από τις Εκδόσεις Faber and Faber, Λονδίνο 2012

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η χημεία των δακρύων**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Peter Carey

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Αργυρώ Μαντόγλου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κυριάκος Αθανασιάδης

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχοτά

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Ι. Πέππας ABEE

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ηλιόπουλος Θ. – Ροδόπουλος Π. Ο.Ε.

© Peter Carey, 2012

© Φωτογραφιών εξωφύλλου: cmnaumann/www.shutterstock.com,
Sociologas/www.shutterstock.com

© Εικόνων: σ. 34 Bettmann/Corbis, σ. 54 Staatliche Kunsthalle Karlsruhe
Kupferstichkabinett, σ. 128 The Bowes Museum

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2013

ISBN 978-960-496-798-8

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μανρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΠΙΤΕΡ ΚΑΡΕΪ
ἡ ΧΗΜΕΙΑ
των
ΔΑΚΡΥΩΝ

*Μετάφραση:
Αργυρώ Μαντόγλου*

Στη Φράνσις Κόουντι

Κάθριν

1

Νεκρός, και δε με ειδοποίησε κανείς. Περνούσα απ' το γραφείο του και είδα τη βοηθό του να κλαίει με μαύρο δάκρυ.

«Τι τρέχει, Φελίτσια;»

«Αχ, δεν τα μάθατε; Ο κύριος Τίνταλ είναι νεκρός».

Εκείνο που άκουσα ήταν: «Ο κύριος Τίνταλ έπεσε ξερός». Για όνομα του Θεού, συγκρατήσου, σκέφτηκα.

«Πού βρίσκεται, Φελίτσια;» Παρακινδυνευμένη ερώτηση. Ο Μάθιου Τίνταλ κι εγώ ήμασταν εραστές εδώ και δεκατρία χρόνια, αλλά το κρατούσαμε κι οι δυο μας κρυφό. Στις καθημερινές δουσοληψίες, απέφευγα τη βοηθό του.

Αυτή τη στιγμή το κραγιόν της ήταν πασαλειμμένο και το στόμα της σουφρωμένο σαν τσαλακωμένη κάλτσα.

«Πού βρίσκεται;» ρώτησε μέσα απ' το αναφιλητό της. «Τι φριχτή, φριχτή ερώτηση...»

Δεν κατάλαβα και ξαναρώτησα.

«Κάθριν, είναι νεκρός», είπε και αφέθηκε σ' ένα δεύτερο ξέσπασμα γοερών δακρύων.

Μπήκα στο γραφείο του, σαν να ήθελα να την αμφισβητήσω. Αυτό δεν ήταν κάτι που το συνήθιζε κανείς. Ο κρυφός εραστής μου είχε μεγάλο αξίωμα: Επικεφαλής Έφορος του Νομισματικού Μουσείου. Στο γραφείο υπήρχε η φωτογραφία των δυο γιων του. Το αστείο τουίντ καπέλο του βρισκόταν ακόμα στο ράφι. Το άρπαξα. Δεν ξέρω για ποιο λόγο.

Και φυσικά εκείνη με είδε να το κλέβω. Δε μ' ένοιαζε πια. Κατέβηκα τρέχοντας τα σκαλιά μέχρι το ισόγειο. Εκείνο το απόγευμα του Απρίλη, στις Γεωργιανές αίθουσες του Μουσείου Σούνιμπερν, ανάμεσα στους χιλιάδες επισκέπτες και στους ογδόντα

εργαζόμενους, δεν υπήρχε ψυχή ζώσα που να είχε την παραμικρή ιδέα για τα πρόσφατα γεγονότα.

Όλα έμοιαζαν ίδια με πριν. Ήταν ασύλληπτο ο Μάθιου να μην είναι εδώ, να μη με περιμένει για να μου κάνει κάποια έκπληξη. Ήταν πολύ ξεχωριστός, ο καλός μου. Είχε μια κάθετη ρυτίδα έκφρασης ακριβώς πάνω από τη μεγάλη αιχμηρή μύτη του. Μαλλιά πυκνά. Στόμα μεγάλο, μαλακό και πάντα τρυφερό. Και ήταν, φυσικά, παντρεμένος. Φυσικά, φυσικά. Ήταν σαράντα χρονών όταν τον πρόσεξα για πρώτη φορά, επτά χρόνια πριν γίνουμε εραστές. Τότε εγώ πλησίαζα τα τριάντα και ήμουν ακόμα κάτι αξιοπερίεργο – η πρώτη γυναίκα ωρολογοποιός που πέρασε ποτέ από το μουσείο.

Δεκατρία χρόνια. Μια ζωή. Ο κόσμος μας ήταν ωραίος εκείνη την εποχή. Μουσείο Σουίνπερν, στο κέντρο του Λονδίνου, ένα από τα πιο ερμητικά θησαυροφυλάκια της πόλης. Είχε ένα αξιόλογο ωρολογιακό τμήμα, μια διάσημη συλλογή από ρολόγια και ρολόγια τοίχου, αυτόματα* και άλλους κουρδιστούς μηχανισμούς. Αν ήσουν εκεί την 21η Απριλίου του 2010, μπορεί και να με έβλεπες, εκείνη η αλλόκοτα κομψή, ψηλή γυναίκα με ένα τουίντ καπέλο τσαλακωμένο στη χούφτα της. Μπορεί να 'μοιαζα με τρελή, αλλά ίσως να μη διάφερα και πολύ από τους συναδέλφους μου –τους διάφορους έφορους και συντηρητές του μουσείου– που περνούσαν από τις αίθουσες για το κοινό κατευθυνόμενοι προς κάποια σύσκεψη, ένα στούντιο ή μιαν αποθήκη, όπου σε λίγο θα «ανέκριναν» κάποιο αρχαίο αντικείμενο: ένα ξίφος, μια καλύπτρα ή ίσως κάποια ισλαμική κλεψύδρα. Ήμασταν οι άνθρωποι του μουσείου, μελετητές, ιερείς, επισκευαστές, τριβείς, επιστήμονες, υδραυλικοί, μηχανικοί –στην πραγματικότη-

* Η λέξη *αυτόματων* (λατινική με ελληνική ρίζα) χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα παλαιού τύπου «ρομπότ»: τις αυτοκινούμενες μηχανές που μιμούνται, κατά κύριο λόγο, κινήσεις ανθρώπων και ζώων καθώς και τα μουσικά κουτιά, τα ρολόγια-κούκους κ.ά.

τητα: παρατηρητές-, εξειδικευμένοι στο μέταλλο και στο γυαλί, στα υφάσματα και στα κεραμικά. Ειδικοί όλων των ειδών, επιμέναμε, αν και κατά βάθος όλοι γνωρίζαμε τη δύναμη των στερεοτύπων. Ένας ωρολογοποιός, για παράδειγμα, δε θα μπορούσε ποτέ να είναι μια γυναίκα με όμορφα πόδια, αλλά ένας άντρας ελαφρώς σπασίκλας, κάτω από το 1,70 ύψος, σχολαστικός, λίγο παράξενος, με λεπτά ξανθά μαλλιά και με κάποια δυσκολία στο να σε κοιτάξει στα μάτια. Μπορεί να τον έβλεπες να τρέχει σαν ποντίκι στις αίθουσες του ισογείου, με τα κλειδιά του να κουνουνίζον ανελλιπώς και με έκφραση ανθρώπου που κρατά καλά κρυμμένα τα ιερά μυστήρια. Στην πραγματικότητα, κανένας στο Σουίνπερν δεν ήξερε πάνω από ένα μέρος του λαβυρίνθου. Είχαμε περιορίσει τα όρια της ευθύνης μας σε συγκεκριμένες ποντικοδιαδρομές – στις διαδρομές που ήδη γνωρίζαμε πως θα μας έβγαζαν εκεί όπου θέλαμε να πάμε. Ένα μέρος, επομένως, εξαιρετικά πρόσφορο για μυστική ζωή, και για τις διεστραμμένες απολαύσεις που μια τέτοια ζωή προσφέρει.

Όμως σε περίπτωση κάποιου θανάτου, όπως τώρα, ήταν ο απόλυτος τρόμος. Ναι, παρέμενε μεν το ίδιο, αλλά πιο φωτισμένο, πιο διάφανο. Όλα έγιναν πιο έντονα αλλά και πιο απόμακρα. Πώς πέθανε; Πώς μπόρεσε να πεθάνει;

Έτρεξα πίσω στο στούντιό μου και γκούγκλαρα το «Μάθιοι Τίνταλ», αλλά δεν υπήρχε ακόμα η είδηση κάποιου ατυχήματος. Στα Εισερχόμενά μου, όμως, υπήρχε ένα μείλ που μ' έκανε να αναθαρρήσω μέχρι να διαπιστώσω πως το είχε στείλει στις 4 π.μ. – την προηγούμενη μέρα. «Σου φιλώ τα δάχτυλα των ποδιών σου». Το καταχώρισα στα Μη Αναγνωσμένα.

Δεν τολμούσα να στραφώ σε κανέναν. Θα το ρίξω στη δουλειά, σκέφτηκα. Αυτό έκανα πάντα σε περιόδους κρίσεων. Και σ' αυτό ακριβώς είναι πολύ χρήσιμα τα ρολόγια, η περιπλοκότητά τους, οι παράδοξοι γρίφοι τους. Κάθισα στον πάγκο του εργαστηρίου, δοκιμάζοντας να λύσω το μυστήριο ενός υπερβολικά φορτωμένου γαλλικού ρολογιού του 18ου αιώνα. Τα εργαλεία μου ήταν τοποθετημένα πάνω σ' ένα κομμάτι μαλακό γκρί-

ζο σαμουά. Πριν από είκοσι λεπτά μού άρεσε αυτό το γαλλικό ρολόι, μα τώρα έμοιαζε μάταιο και φανταχτερό. Έχωσα τη μύτη μου μέσα στο καπέλο του Μάθιου. «Μύρισε», θα λέγαμε. «Σε μυρίζω». «Μυρίζω το λαίμό σου».

Θα μπορούσα ενδεχομένως να πάω στη Σάντρα, τη μάνατζερ του τμήματος. Ήταν μια ευγενέστατη γυναίκα, αλλά όχι, δεν άντεχα κανέναν, ούτε καν τη Σάντρα, να χωθεί στις υποθέσεις μου, να τις απλώσει στο τραπέζι και να τις πασπατεύει, όπως τις τόσες και τόσες σπασμένες χάντρες της από περιδέραια.

Γεια σου, Σάντρα, μήπως γνωρίζεις τι συνέβη στον κύριο Τί-νταλ;

Ο Γερμανός παππούς μου και ο υπερβολικά Εγγλέζος πατέρας μου ήταν ωρολογοποιοί, τίποτε αξιοσημείωτο –στην αρχή στο Κλέρκενγουελ, στη συνέχεια στην πόλη και πάλι πίσω στο Κλέρκενγουελ–, κυρίως στα συμπαγή, καλά αγγλικά ρολόγια πέντε τροχών. Ήταν για μένα θέμα τιμής, ακόμα και τότε που ήμουν μικρό κορίτσι, αυτή η τόσο χαλαρωτική, ικανοποιητική ενασχόληση. Για χρόνια πολλά πίστευα πως η κατασκευή ρολογιών καταπραΰνει την όποια εσωτερική αναταραχή. Ήμουν πεπεισμένη γι' αυτή τη βεβαιότητά μου· και είχα τόσο άδικο.

Η σερβιτόρα έφερε το τσάι, και ήταν άθλιο. Παρατηρούσα την κίνηση του ελαφρώς σβολιασμένου γάλακτος, και υποθέτω τον περίμενα. Κι όταν κάποιο χέρι με άγγιξε, ολόκληρο το σώμα μου χαλάρωσε. Η αίσθηση ήταν σαν του Μάθιου, αλλά δεν ήταν ο Μάθιου· στη θέση του ήταν ο Έρικ Κροφτ, ο Επικεφαλής Έφορος του Τμήματος Ωρολογοποιίας. Άρχισα να κλαίω γοερά και δεν μπορούσα να σταματήσω.

Δε θα μπορούσε να υπάρξει χειρότερος μάρτυρας.

Ο πολυμήχανος Κρόφτι ήταν, για να το θέσω ωμά, ο ειδικός σε ό,τι έκανε τικ-τακ. Μελετητής, ιστορικός, ειδήμων. Εγώ, σε σχέση μ' αυτόν, δεν ήμουν παρά μια καλά εκπαιδευμένη μηχανικός. Ο πολυμήχανος Κρόφτι, γνωστός για τη μελέτη του πάνω στα «τραγουδιστά τραγούδια», εκείνες τις απόλυτα ηγεμονικές διασπρεβλώσεις της ανατολίτικης κουλτούρας που με μεγάλη επιτυχία

εξάγαμε στην Κίνα τον 18ο αιώνα, υπερβολικά περιτέχνα μουσικά κουτιά τοποθετημένα μέσα στις πλέον εκκεντρικές συνθέσεις εξωτικών θηρίων και κτιρίων, συχνά τοποθετημένα σε εξίσου περιτέχνες βάσεις. Έτσι ήταν τα πράγματα για τα μέλη της κάστας μας. Πάνω σε τέτοιου είδους αντικείμενα στήσαμε τις ετοιμόρροπες ζωές μας. Τα κτήνη κουνούσαν τα μάτια τους, τα αυτιά τους, τις ουρές τους. Οι παγόδες υψώνονταν και έπεφταν. Αστέρια με πετράδια στροφογύριζαν και περιστρεφόμενες γυάλινες ράβδοι παρείχαν μια ιδιαίτερα πιστή εντύπωση του νερού.

Έκλαιγα και χτυπιόμουν και τώρα ήμουν εγώ εκείνη με στόμα σαν κάλτσα μαριονέτας.

Ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου κάποιας λέσχης του ράγκμπι, με ένα Τιχουάνα για κατοικίδιο, ο Έρικ δε θύμιζε σε τίποτα τα μουσικά του κουτιά. Θα περίμενε κανείς αυτό να είναι το πάθος κάποιου λεπτεπίλεπτου ομοφυλόφιλου. Είχε εκείνη τη σκληροπυρηνική ετεροφυλική ποιότητα που περιμένει κανείς να συναντήσει σε όσους ασχολούνται με τα «μέταλλα».

«Όχι, όχι», είπε. «Πάψε».

Να πάψω; Περνώντας απαλά το μεγάλο του χέρι στον ώμο μου, με οδήγησε σ' ένα μικρό δωμάτιο και άναψε τον εξαεριστήρα, που άρχισε να βρυχάται σαν είκοσι στεγνωτήρες μαλιών σε ταυτόχρονη λειτουργία. Τώρα τα κατάλαβε όλα, σκέφτηκα.

«Όχι», είπε. «Μην το κάνεις αυτό».

Το αποθηκάκι ήταν απίστευτα μικρό, κατασκευασμένο έτσι ώστε μόνο ένας συντηρητής να μπορεί να ξεπλύνει κάποιο αρχαίο αντικείμενο με τοξικό διάλυμα. Μου χάιδευε τους ώμους σαν να ήμουν άλογο.

«Θα σε φροντίσουμε», είπε.

Εν μέσω γοερών λυγμών, κατάλαβα τελικά πως ο Κροφτ ο Πολυμήχανος ήξερε το μυστικό μου.

«Πήγαινε σπίτι τώρα», είπε ήρεμα.

Μας κάρφωσα, σκέφτηκα. Ο Μάθιου θα θυμώσει.

«Έλα να με βρεις στο Γκρίζι Σπουν», είπε. «Αύριο στις δέκα; Απέναντι από την Annex. Νομίζεις θα τα καταφέρεις; E; Εντάξει;»

«Ναι», είπα και σκέφτηκα, ώστε λοιπόν αυτό ήταν όλο – θα με πετάξουν με τις κλοτσιές απ' το μουσείο. Θα με απομονώσουν στην Annexe. Τα είχα ξεράσει όλα.

«Ωραία», είπε και φωτίστηκε ολόκληρος, ενώ οι ρυτίδες γύρω από το στόμα του του έδιναν μιαν έκφραση γατίσια. Έκλεισε τον εξαεριστήρα και ξαφνικά μύρισα το άφτερο σείβ του. «Πρώτα θα σου βγάλουμε μια αναρωτική άδεια. Μαζί θα το περάσουμε αυτό – έχω μια δουλειά για σένα», είπε. «Ένα καταπληκτικό αντικείμενο». Έτσι μιλάνε οι άνθρωποι στο Σουίνμπερν. Λένε αντικείμενο αντί για ρολόι.

Με εξορίζει, με θάβει, σκέφτηκα. Η Annexe ήταν εγκατεστημένη πίσω από το Σταθμό Ολύμπια. Εκεί η θλίψη μου θα παρέμενε κρυφή, όπως και ο έρωτας μου.

Όστε λοιπόν ήθελε να είναι ευγενικός μαζί μου ο παράξενα αρρενωπός Κροφτ. Τον φίλησα στο σκληρό, τραχύ μάγουλό του που μύριζε σανταλόξυλο. Κοιταχτήκαμε κι οι δυο έκπληκτοι, ξαφνιασμένοι, και μετά έφυγα τρέχοντας και βγήκα έξω στην πνιγηρή ατμόσφαιρα του δρόμου, με κατεύθυνση προς το Άλμπερτ Χολ, κρατώντας τσαλακωμένο μέσα στο χέρι μου το αγαπημένο, το αστείο καπέλο του Μάθιου.

2

Έφτασα σπίτι χωρίς να έχω ακόμα πληροφορηθεί τον τρόπο που πέθανε ο αγαπημένος μου. Φαντάστηκα πως είχε πέσει. Πως είχε χτυπήσει το κεφάλι του. Πάντα με φόβιζε όταν πισωπατούσε για να φτάσει την καρέκλα του.

Θα γινόταν η κηδεία του. Έσκισα στα δυο το πουκάμισό μου κι έκοψα τα μανίκια. Όλη νύχτα φανταζόμουν τον τρόπο που είχε πεθάνει: τον είχε χτυπήσει αυτοκίνητο, τον είχε στραπατσάρει, τον είχαν μαχαιρώσει, τον είχαν σπρώξει στις ράγες του τρένου. Σε κάθε νοερή εικόνα δοκίμαζα κι ένα σοκ, ξεσκίζομουν στα δύο, φώναζα. Η κατάσταση μου παρέμενε ακριβώς

η ίδια δεκατέσσερις ώρες αργότερα, όταν έφτανα στο Ολύμπια για να συναντήσω τον Έρικ.

Σε κανέναν δεν αρέσει αυτό το μέρος. Είναι άθλιο. Αλλά εκεί βρισκόταν το τμήμα Anpexe του Σουίνμπερν, κι εκεί θα μ' έστελναν, σαν μια ακόμα χήρα που πρέπει να θαφτεί ζωντανή. Καλά λοιπόν, ανάψτε τα προσανάμματα και ρίξτε τα ξύλα στην πυρά, σκέφτηκα, τίποτε πια δεν μπορεί να με πληγώσει περισσότερο.

Τα μονοπάτια πίσω από το εκθεσιακό κέντρο ήταν αφύσικα ζεστά και στενά. Οι λωρίδες ήταν ασφυκτικές και γεμάτες πατημασιές σκύλων. Φονικά φορητά με υψηλές ταχύτητες σήκωναν σκόνη και σκόρπιζαν γόπες και στις δυο κατευθύνσεις του δρόμου όπου με περίμενε η Anpexe. Δεν ήταν φυλακή – μια φυλακή θα είχε πινακίδα –, οι υψηλές πύλες της εισόδου, όμως, ήταν στολισμένες με κοφτερό σύρμα.

Πολλοί από τους συντηρητές του Σουίνμπερν είχαν περάσει κάποια σεζόν στην Anpexe, εργαζόμενοι πάνω σε κάποιο αντικείμενο του οποίου η αποκατάσταση δεν μπορούσε να εκτελεστεί στο κύριο κτίριο του μουσείου, ως είθισται. Κάποιοι ισχυρίζονταν πως είχαν απολαύσει την εκεί παραμονή τους, αλλά εγώ πώς θα μπορούσα να αποκοπώ από το Σουίνμπερν μου, το μουσείο μου, τη ζωή μου, εκεί όπου κάθε σκαλίτσα, κάθε χαμηλοτάβανος διάδρομος, κάθε κομματάκι πλαστικής μογοιάς, κάθε μόριο του ασετόν περιείχε την αγάπη μου για τον Μάθιου και την άδεια μου καρδιά;

Απέναντι από την Anpexe βρήκα το Ζορζ Καφέ με τις πόρτες του διάπλατα ανοιχτές εξαιτίας του ανελέητου καύσωνα.

Θα περίμενε κανείς πως ο συγγραφέας του *Ισοζυγίου Πληρωμών*: *Το εμπόριο των μουσικών κουτιών στην Κίνα κατά τον Δέκατο Όγδοο Αιώνα* θα ήταν ασφαλώς αναγνωρίσιμος από τους τέσσερις κήθιδρους αστυνομικούς στο πίσω κουβούκλιο, στους οδηγούς του Σταθμού Ολύμπια, στους ταχυδρομικούς υπαλλήλους του Γραφείου Διανομής του Γουέστ Κένσινγκτον, οι οποίοι, καταπώς φαίνεται, είχαν πάρει άδεια να φοράνε σορτς. Δεν ήταν

καλή ιδέα, αλλά δεν πειράζει. Αν ο διακεκριμένος έφορος δεν είχε σηκωθεί (αδέξια, καθώς τα κουβούκλια από κόντρα πλακέ δε διευκόλυναν εύσωμους άντρες να κάνουν αυτού του είδους την κίνηση), μπορεί να μην τον έβλεπα καθόλου.

Του Πολυμήχανου Κρόφτι τού άρεσε να επαναλαμβάνει πως ήταν ο τέλειος κανένας. Όμως, παρότι η προφορά του είχε κατιτί αόριστα λαϊκό, και είχε και μια συνθλιπτική χειραψία που πρέπει να 'χε ρίζες κάπου στα χρόνια της γέννησής του, στη μάτσο δεκαετία του '50, μπορούσε να εμφανιστεί να τα πίνει με τον υπουργό Πολιτισμού, ενώ πάλι, αν ήσουν απ' τους τυχερούς προσκεκλημένους, μπορεί να μάθαινες πως ήταν στη Σκοτία για κυνήγι με τον Έλσγουορθ (Σερ Έλις Κρίστιν για σένα) το προηγούμενο Σαββατοκύριακο. Και τώρα, κατά πάσα πιθανότητα, είχα γίνει η προστατευομένη αυτού του δυνατού άντρα.

Είδα στα μάτια του όλη εκείνη την τρομακτική συμπάθεια. Τακτοποίησα την ομπρέλα μου και άφησα ένα σημειωματάριο στο τραπέζι, αλλά εκείνος κάλυψε το χέρι μου με το δικό του – ήταν μεγάλο, στεγνό και ζεστό σαν κάτι που θα μπορούσε να εκκολάπτει αυγά.

«Τι τρομακτικά πράγματα συμβαίνουν», είπε.

«Πες μου. Σε παρακαλώ, Έρικ. Τι συνέβη;»

«Χριστέ μου», είπε. «Δεν ξέρεις, φυσικά».

Δεν μπορούσα να τον κοιτάξω. Τράβηξα το χέρι μου και το έκρυψα κάτω από το γόνατό μου.

«Καρδιακή προσβολή. Λυπάμαι πολύ. Στον Υπόγειο».

Στον Υπόγειο. Έβλεπα τον Υπόγειο όλη τη νύχτα, τη ζοφερή καινή ορμή του. Άρπαξα το μενού και παρήγγειλα φασόλια βραστά και δυο τηγανητά αυγά. Ένιωθα τον Έρικ να με παρακολουθεί με τα τρυφερά, υγρά του μάτια. Δεν ήταν καθόλου παρηγορητικά, καθόλου. Άλλαξα απότομα θέση στα κουταλοπίρουνα.

«Τον έβγαλαν στο Νότινγκ Χιλ Γκέιτ».

Νόμισα πως θα συμπλήρωνε, αυτό ήταν ευχής έργο, να πεθάινεις τόσο κοντά στο σπίτι σου. Αλλά δεν είπε τίποτα. Δεν άντεχα τη σκέψη πως τον πήγαν σ' εκείνην.

Κι εκείνη, ο ιθύνων νους της έγγαμης «κατανόησης», θα το έπαιζε τεθλιμμένη χήρα.

«Υποθέτω η κηδεία θα γίνει στο Κένσαλ Γκριν;» Κοντά στη Χάρου Ρούντ, πολύ βολικό.

«Αύριο στις τρεις». Τώρα δεν κατάφερε να με κοιτάξει. «Δεν ξέρω τι ήθελες να κάνεις».

Φυσικά, φυσικά. Όλοι θα είναι εκεί, η σύζυγός του, οι γιοι του, οι συνάδελφοί του. Περιμένουν να παρευρεθώ κι εγώ, μα δε θα μπορούσα. Θα προτιδώμουν από μόνη μου.

«Δε θάβουν κανέναν τόσο γρήγορα», είπα. «Εκείνη κάτι προσπαθεί να κρύψει». Σίγουρα τον θέλει κάτω από το χώμα, μακριά από μένα, σκέφτηκα.

«Όχι, όχι, καλή μου, δε συμβαίνει τίποτα τέτοιο. Ούτε η απαίσια Μάργκαρετ δεν είναι ικανή γι' αυτό».

«Έχεις ποτέ προσπαθήσει να οργανώσεις μια κηδεία; Μου πήρε δυο βδομάδες να θάψω τον πατέρα μου».

«Σ' αυτή την περίπτωση, είχαν μια ακύρωση».

«Τι είχαν;»

«Έγινε κάποια ακύρωση».

Δεν ξέρω ποιος γέλασε πρώτος, ίσως να ήμουν κι εγώ, επειδή άπαξ και άρχισα μου πήρε κάμποση ώρα να σταματήσω.

«Έγινε κάποια ακύρωση. Κάποιος αποφάσισε να μην πεθάνει».

«Δεν ξέρω, Κάθριν, ίσως να πήραν χαμηλότερη προσφορά από κάποιο άλλο νεκροταφείο, πάντως η κηδεία είναι αύριο στις τρεις». Έσπρωξε ένα διπλωμένο χαρτί προς το μέρος μου.

«Τι είναι αυτό;»

«Μια συνταγή για υπνωτικά χάπια. Θα σε φροντίσουμε εμείς», επανέλαβε.

«Εμείς;»

«Δε θα το μάθει κανείς».

Έπειτα καθίσαμε αμίλητοι, και μια υπερβολική ποσότητα από φαγητά τοποθετήθηκε μπροστά μου. Ο Έρικ είχε πιάξει σοφά και είχε παραγγείλει μόνο ένα βραστό αυγό.

Τον παρακολούθησα να σπάει το τσόφλι, να το ξεφλουδίζει, και μια απαλή και αστραφτερή μεμβράνη να αποκαλύπτεται.

«Τι θα κάνουν με τα μείλ του;» ρώτησα. Σκεφτόμουν κι αυτό μαζί με όλα τα άλλα. Η προσωπική μας ζωή είχε διαφυλαχθεί στο σέρβερ του Σουίνπερν, ένα κτίριο χωρίς παράθυρα στο Σέπερντς Μπους.

«Έχει πέσει», είπε.

«Εννοείς έχει πέσει ή έχει σβηστεί;»

«Όχι, όχι, ολόκληρο το σύστημα του μουσείου είναι πεσμένο. Καύσωνας. Τα αιχροντίσιον δε λειτουργούν, έτσι μου είπαν».

«Δηλαδή δεν έχουν διαγραφεί».

«Άκουσέ με, Κατ».

Το Κατ, σκέφτηκα, δεν είναι όνομα για να με αποκαλούν δημόσια. Είναι κατάλληλο για ένα εύθραυστο, ακάλυπτο πλασματάκι, άπειρο και πληγωμένο. Σε παρακαλώ μη με λες Κατ.

«Μη μου πεις πως αλληλογραφούσατε με μείλ του γραφείου».

«Ναι, το κάναμε. Και δε θέλω ξένους να τα διαβάσουν».

«Θα το έχει φροντίσει αυτό».

«Πώς το ξέρεις;»

Η ερώτηση φάνηκε να τον προσβάλλει και ο τόνος του έγινε πιο επαγγελματικός.

«Θυμάσαι το σκάνδαλο με τον Ντέρεκ Πίμποντι και τα έγγραφα που προσπάθησε να πουλήσει στο Γέιλ; Γύρισε να πάρει τα πράγματά του από το γραφείο του και τα μείλ του είχαν ήδη διαγραφεί. Τέρμα».

Δεν είχα μάθει πως υπήρξε σκάνδαλο με τον Πίμποντι.

«Ωστε το μείλ του είχε διαγραφεί οριστικά;»

«Φυσικά», είπε. Τα βλέφαρά του δεν έτρεμαν.

«Έρικ, δε θα ήθελα κανέναν να αποκτήσει πρόσβαση σ' αυτά τα μείλ. Οι προγραμματιστές, εσύ, η σύζυγός του, κανείς».

«Πολύ καλά, Κάθριν, τότε σε διαβεβαιώ πως η επιθυμία σου έχει ήδη εκπληρωθεί».

Σκέφτηκα πως έλεγε ψέματα. Με θεωρούσε σκύλα.

«Λυπάμαι», είπα. «Ποιος άλλος ξέρει;»

«Για σένα και τον Μάθιου;» Σταμάτησε, σαν να υπήρχε ένα πλήθος διαφορετικών απαντήσεων που θα μπορούσε να μου δώσει. «Κανείς».

«Με τρελαίνει η σκέψη και μόνο πως κάποιος ξέρει». Και τότε είδα πως τον είχα πληγώσει. «Λυπάμαι αν αυτό σε προσβάλλει».

«Δεν πειράζει. Έχω κανονίσει να πάρεις μια σύντομη αναρωτική άδεια. Έχεις διάγνωση για βρογχίτιδα, αν σε ρωτήσουν. Σκέφτηκα, όμως, πως ίσως θα ήθελες να γνωρίζεις πως υπάρχει μέλλον. Ίσως πρέπει να ρίξεις μια ματιά στο αντικείμενο που σε περιμένει στο γραφείο, όταν επιστρέψεις».

Ώστε λοιπόν δε θα επιμείνει να πάω στην κηδεία. Θα έπρεπε να το κάνει, μα δεν το έκανε. Τα μάτια του τώρα είχαν αλλάξει και έγινα μάρτυρας ενός εντελώς διαφορετικού συναισθήματος που του είχε προκαλέσει αυτό το «αντικείμενο», που υπέθεσα πως θα ήταν ένα ακόμα φρικαλέο μουσικό κουτί. Έτσι είναι οι ειδήμονες. Ακόμα και ο θάνατος κάποιου συναδέλφου δεν είναι ικανός να εξαλείψει την ηδονή του «ευρημάτος» τους.

Δεν ένιωσα ιδιαίτερα προσβεβλημένη. Ήμουν θυμωμένη επειδή είχα αποκλειστεί από την κηδεία, αλλά φυσικά ήμουν υπερβολικά εκτός εαυτού για να πάω στο Κένσαλ Ράιζ. Γιατί να υποστώ την ταπεινώση να σταθώ δίπλα τους; Δεν τον γνώριζαν. Δε γνώριζαν το παραμικρό.

«Θα μπορούσαμε να αναβάλουμε αυτή τη συζήτηση για λίγο αργότερα;» είπα, ξέροντας πως ήμουν αγενής. Λυπόμουν. Δεν ήθελα να τον πληγώσω. Τον παρακολούθησα να ξεβιδώνει το καπάκι του βουλωμένου δοχείου και να φτιάχνει ένα λοφίσκο από αλάτι. Μέσα σ' αυτό βύθισε το καθαρισμένο αυγό του.

«Φυσικά», είπε, αλλά ήταν θιγμένος.

«“Εμφανίστηκε” κάτι;» ρώτησα.

Σε ανταπόδοση γι' αυτό το ελάχιστο δείγμα ενδιαφέροντος, μου παραχώρησε ένα μάλλον λοξό χαμόγελο. Ώστε λοιπόν με είχε συγχωρήσει, παρότι δεν ήμουν ευγενική.

Την ώρα που ο Μάθιου πάθαινε την καρδιακή του ανακοπή, ο Έρικ χτένιζε τους παλιούς καταλόγους του μουσείου, σκέφτηκα.

Είχε εντοπίσει έναν θησαυρό για τον οποίο κανένας από τους τωρινούς έφορους δεν είχε την παραμικρή ιδέα, κάτι αλλόκοτο και άσχημο που θα μπορούσε να αναδειχθεί σε θέμα ενός βιβλίου. Αναρωτήθηκα αν το αντικείμενο υπηρετούσε την εμμονή κάποιου αριστοκράτη, ή το χόμπι κάποιου υπουργού ή κάποιου μέλους του διοικητικού συμβουλίου. Θα μπορούσα να μάθω ρωτώντας τον ευγενικά, αλλά στην πραγματικότητα δεν ήθελα να ξέρω. Ένα ρολόι είναι πάντα ένα ρολόι, αλλά ένα μουσικό κουτί μπορεί να αποδειχθεί ένας γυάλινος, κεραμικός, μεταλλικός ή ακόμη και υφασμάτινος εφιάλης. Αν ήταν έτσι, τότε θα ήμουν αναγκασμένη να συνεργαστώ με συντηρητές όλων των ειδικοτήτων. Δεν ήθελα και δεν μπορούσα να δουλέψω με κανέναν. Θα ούρλιαζα, θα έκλαιγα, κι έτσι θα προτιδόμεν από μόνη μου.

«Λυπάμαι», είπα, ελπίζοντας να καλύψω τις προσβολές μου. Και ήταν πράγματι προσβολές, αν και εκείνος ήταν υπερβολικά ευγενικός μαζί μου.

Φύγαμε από το Γκριζι Σπουν. Ένα ολοκαίνουργιο Μίνι Μάιννορ ήταν παρκαρισμένο στην είσοδο. Δεν ήταν το Μίνι που ήξερα, αλλά πανομοιότυπο, και ένιωσα πως ο Έρικ ήθελε να μιλήσει για τη σύμπτωση. Εγώ, όμως, δεν μπορούσα, δεν ήθελα. Πέρασα απέναντι και γλίστρησα στην πλέον ασφαλή τουαλέτα μουσείου σε ολόκληρο το Λονδίνο.

Φυσικά τα φιλαράκια από την Ασφάλεια δεν είχαν κανένα ενδιαφέρον για την ωρολογιοποιία. Θα προτιμούσαν να ήταν πάνω στις Χάρλεϊ τους και να ουρλιάζουν σαν τρελές μέλισσες γύρω από τη Νορθ Σέρκιουλαρ. Προς έκπληξή μου ήξεραν ποια ήμουν και μου επέδειξαν μια αναπάντεχη τρυφερότητα που με έβαλε σε τρελές υποψίες.

«Έλα, καλή μου, δώσ' το μου αυτό να το κουβαλήσω εγώ για σένα».

Καθώς περνούσαμε μέσα από την πρώτη πόρτα ασφαλείας, συνέχιζα να τρέμω από το σοκ που μου είχε προκαλέσει το Μίνι. Συνέχιζα να νιώθω το εύσαρκο χέρι του Έρικ να κουνιέται ελαφρά, σχεδόν πάνω στην πλάτη μου. Ήθελε μόνο να με κάνει να

νιώσω καλύτερα, αλλά εγώ ήμουν μια τρελή γυναίκα. Η εγγύτητα του χεριού ήταν πειστική, χειρότερη από την πραγματική επαφή. Τινάχτηκα, μα το χέρι του είχε ήδη απομακρυνθεί.

Στον τέταρτο όροφο μου έδωσαν την άδεια να χτυπήσω τη δική μου κάρτα. Περάσαμε σε έναν παγωμένο διάδρομο χωρίς παράθυρα, με γυμνές λάμπες στο ταβάνι και πλακάκια στους τοίχους, τα περισσότερα λευκά. Το δέρμα στο σβέροκο μου ανατρίχιασε.

Είχα μισό ηρεμιστικό στην τσάντα μου, αλλά δεν μπορούσα να το βρω – θα είχε χωθεί στις ραφές. Ο Έρικ άνοιξε διάπλατα μια πόρτα και αιφνιδιάσαμε μια μικρόσωμη γυναίκα με γυαλιά, σε μια ραπτομηχανή.

Η επόμενη πόρτα, η σωστή πόρτα, παρέμεινε κλειστή μέχρι που άνοιξε διάπλατα και χτύπησε πάνω στον τοίχο. Ήμουν ακινητοποιημένη, όπως ήταν και ολόκληρη η κτηνώδης κατασκευή της Anpexe. Οι ωρολογιοποιοί δε συμπαθούν τις ξένες δονήσεις, γι' αυτό και θεώρησαν πως αυτό ήταν ένα «καλό» μέρος για μένα. Ένωσα τρομερά κλειστοφοβικά.

Υπήρχαν τρία ψηλά παράθυρα πλημμυρισμένα από το πρωινό φως. Προτίμησα να μην ανεβάσω τις περσίδες.

Υπήρχαν οκτώ κουτιά συσκευασίας τσαγιού και τέσσερα μακρόστενα ξύλινα κουτιά στοιβαγμένα στον τοίχο κάτω από τις περσίδες.

Μήπως ήμουν η μοναδική έφορος σ' ολόκληρο τον κόσμο που δεν είχε καμία επιθυμία ν' ανοίξει τα κουτιά;

Αντ' αυτού άνοιξα μια πόρτα. Το στούντιό μου είχε το δικό του μπάνιο. Ήταν en-suite, όπως λένε. Η έκφραση στο πρόσωπο του προστάτη μου με πληροφόρησε πως όφειλα να είμαι ικανοποιημένη. Βρήκα μια ρόμπα και τυλίχτηκα.

Όταν επέστρεψα, μόνο ο Έρικ ήταν εκεί και τα κιβώτια του τσαγιού. Ξαφνικά είχα τη βεβαιότητα πως περιείχαν κάποιους από εκείνους τους κουρδιστούς πιθήκους που φυσούσαν καπνό. Ο Σερ Κένεθ Κλάρινγκμπολντ είχε μια φρικαλέα συλλογή από αυτόματα, αυτοματοποιημένους μηχανισμούς, κουρδιστούς Κι-

νέζους και όλων των ειδών τα κοριτσάκια που τραγουδούσαν. Και, στ' αλήθεια, η πρώτη μου δουλειά στο μουσείο Σούνιμπερν ήταν μια δική του δωρεά: ένας πίθηκος.

Εκείνος ο συγκεκριμένος πίθηκος είχε μια κάποια φινέτσα, εκτός από τον τρόπο που τραβούσε τα χείλη του προς τα πίσω για να χαμογελάσει, αλλά, για ένα άτομο μεγαλωμένο με τον αυστηρό ορθολογικό καθωσπρεπισμό των ωρολογιακών μηχανισμών, όλο αυτό ήταν απίστευτα δυσάρεστο. Υπέφερα από πονοκεφάλους και άσθμα. Στο τέλος, προκειμένου να ολοκληρώσω την αποκατάστασή του, είχα αναγκαστεί να καλύψω το κεφάλι του με μια χαρτσουκούλα. Αργότερα, έφεραν έναν Κινέζο που κάπνιζε. Δεν ήταν και τόσο τρομακτικός, αλλά πάντα υπήρχε κάτι τρομερά ενοχλητικό σ' όλες αυτές τις απομιμήσεις.

Άρχισα να εξερευνώ το καινούργιο μου στούντιο, όλο και πιο εκνευρισμένη με τον τρόπο που ο Έρικ είχε αποφασίσει να με παρηγορήσει – οκτώ κουτιά συσκευασίας τσαγιού ήταν πολύ περισσότερα απ' όσα θα χρειαζόταν για να συσκευαστεί ένα ρολόι.

«Δε θα δεις το περιεχόμενο;»

Διέκρινα κάποιο μυστικό στο στόμα του Έρικ, έναν σπασμό κάτω από τις παρυφές του μουστακιού του.

«Υπάρχουν και κομμάτια από ύφασμα;» ρώτησα.

«Γιατί δε ρίχνεις μια ματιά στο δώρο σου;»

Απευθυνόταν στην Κάθριν Γκέριγκ, που τη γνώριζε πάρα πολύ καλά, εδώ και τόσα χρόνια. Με είχε δει σε ιδιαίτερα πιεστικές καταστάσεις (επικίνδυνες, σύμφωνα με την ορολογία του μουσείου) και δεν του είχα δώσει αφορμή να δει κάτι άλλο σε μένα πέρα από το ήρεμο και συνετό πρόσωπό μου. Του άρεσε που πάντα διατηρούσα την ψυχραιμία μου. Ο Έρικ, αντιθέτως, έδειχνε να προτιμά τις συναισθηματικές εκρήξεις, τα γκροτέσκα εφέ, τα μουσικά κουτιά, την Όπερα. Όποτε εντόπιζε κάποιο σφάλμα σε μένα, ήταν εξαιτίας της υπερβολικής μου σχολαστικότητας.

Λοιπόν ο αγαπητός Έρικ δεν είχε ιδέα πως η τωρινή αποδέκτρια της καλοσύνης του είχε μετατραπεί σε μια θορυβώδη,

τρελή μηχανή, σαν εκείνο το γλυπτό του Τζιν Τινγκέλι,* προορισμένη να αυτοκαταστραφεί.

Ήθελε να δω το δώρο του. Δεν ήξερε πως αυτό θα με συνέθλιβε.

«Έρικ, σε παρακαλώ, δεν μπορώ».

Μετά τον είδα να κοκκινίζει, το αίμα να απλώνεται έξω από το κολάρο του. Είχε θυμώσει μαζί μου. Για ποιο λόγο;

Και τότε, εξαιτίας του δηλητηριώδους του βλέμματος, κατάλαβα πως είχε κινήσει πολλά νήματα, είχε παρακάμψει πλήθη και πλήθη για να βάλει ένα κορίτσι από την πίσω πόρτα, σε μια θέση όπου τα συναισθήματά της θα παρέμεναν κρυφά. Με φρόντιζε για λογαριασμό του Μάθιου, αλλά και του μουσείου.

«Έρικ, λυπάμαι. Ειλικρινά».

«Ναι, φοβάμαι πως θα αναγκάζεσαι να περνάς από την Ασφάλεια του κτιρίου κάθε φορά που θα θέλεις να καπνίσεις. Καπνίζεις ακόμα;»

«Πες μου μονάχα πως δεν είναι ένας πίθηκος», είπα.

Τα μάτια μου είχαν βουρκώσει. Σκέφτηκα, καλέ μου, φύγε σε παρακαλώ.

«Θεέ μου», είπε. «Είναι τρομερό».

«Είσαι πολύ γλυκός», είπα. «Αλήθεια».

Για μια στιγμή ολόκληρο το πρόσωπό του τσαλακώθηκε, αλλά αμέσως, ευτυχώς, ανασυγκροτήθηκε.

Έκλεισε πίσω του την πόρτα και έφυγε.

* Jean Tinguely (1925-1991): Ελβετός γλύπτης και ζωγράφος, γνωστός για τις κατασκευές του και τις μηχανές-γλυπτά του, συνέχεια της παράδοσης του Νταντά με την οποία σατιρίζεται η υπερπαραγωγή υλικών αγαθών στις βιομηχανικές κοινωνίες. Τα πιο δημοφιλή του έργα είναι το *Homage to New York* (1960), που καταστράφηκε μερικώς στο Μουσείο της Νέας Υόρκης, και το *Study for an End of the World 2* (1962), που διαλύθηκε ολοκληρωτικά μπροστά στα μάτια του συγκεντρωμένου στην έρημο κοινού, κάπου έξω από το Λας Βέγκας.

3

Μέσα στη νύχτα έχασα το καπέλο του Μάθιου και μ' έπιασε ένας τρελός πανικός, άρχισα να τραβάω τα καλύμματα του κρεβατιού, έριξα κάτω το αμπαζούρ, μέχρι να το ξαναβρώ. Πήρα ένα χάπι και ήπια ένα ούισκι. Έφαγα μερικά παξιμάδια. Άνοιξα τον υπολογιστή και το μείλ του μουσείου είχε αποκατασταθεί.

«Φιλώ τα δάχτυλα των ποδιών σου».

Ο παράλογος φόβος για τους εργοδότες μου με εμπόδισε να απαντήσω. Το καταχώρισα στα Μη Αναγνωσμένα.

Τυλίχτηκα με το πουκάμισό του, πήρα το καπέλο του, ξάπλωσα στο κρεβάτι και το μύρισα. Σ' αγαπώ. Πού είσαι;

Ξημέρωσε, κι εκείνος ήταν νεκρός. Ο σέρβερ έπεσε ξανά. Ο Μάθιου είχε χαθεί για πάντα. Το καημένο το κορμί του ήταν κάπου ξαπλωμένο σ' αυτή τη φριχτή ζέστη. Όχι, ήταν σε κάποιο ψυγείο με μια ετικέτα περασμένη στο δάχτυλο του ποδιού του. Ή ίσως να είχε ήδη παγιδευτεί μέσα σε κάποιο φέρετρο. Η κηδεία ήταν στις τρεις.

Εγώ είχα αναρρωτική άδεια και υπνωτικά χάπια, αλλά έτσι μόνη μου θα τρελαινόμουν – χωρίς θρησκεία, χωρίς οικογένεια, χωρίς κάποιον να μοιραστώ την αλήθεια, χωρίς τίποτα, εκτός από το Σουίνπερν, που ήταν, βλακωδώς, όλη μου η ζωή. Το μεσημέρι βρέθηκα πάλι μέσα στον κλειστοφοβικό υπόγειο σιδηρόδρομο. Πήρα τρία τρένα για να φτάσω στο σταθμό Ολύμπια με βρόμικα μαλλιά. Μια κιτρινωπή καταχνιά στην ατμόσφαιρα.

Οι συνάδελφοί μου στο κυρίως κτίριο του μουσείου τώρα θα ήταν όλοι έτοιμοι, κατάλληλα ντυμένοι για την κηδεία. Ήταν ακόμα πολύ νωρίς για να πάνε και θα περιφέρονταν στα εργαστήριά τους, κυκλωμένοι από τη ζωή τους, τις προσωπικές φωτογραφίες των παιδιών τους, των εραστών τους, των διακοπών τους. Το δικό μου εργαστήριο δε μαρτυρούσε τίποτα για τον προηγούμενο ένοικό του: στο ταμπλό με τις ανακοινώσεις υπήρχε μονάχα μια φωτογραφία ενός δένδρου από το Σάουθγολντ κι ενός άδειου δρόμο στο Μπικλς – η πραγματική σημα-

σία των δύο αυτών φωτογραφιών ήταν γνωστή μονάχα σ' εμάς τους δυο. Μόνο σε μένα.

Οι τοίχοι στο παλιό μου εργαστήριο είχαν υπόλευκο χρώμα και το υφάσματα ήταν καφετιά. Το δωμάτιο με αγκάλιαζε σαν να 'μουν ένα υπέροχο, παλιό, ραγισμένο δοχείο. Το εργαστήριο στο Ολύμπια, αντιθέτως, είχε γυαλισμένα πατώματα και τα στόρια του ήταν κατεβασμένα, εξαιτίας της καταθλιπτικής θέας. Θυμήθηκα τους φυλακισμένους του 18ου αιώνα που τους συνόδευαν στα κελιά τους με σάκους περασμένους στο κεφάλι, όπου τους κλείδωναν μαζί με τους αργαλειούς τους για να δουλεύουν ακατάπαυστα και να μη ξέρουν πού βρίσκονται. Στην περίπτωση μου, δεν ήταν αργαλειός αλλά κούτες του τσαγιού.

Υπήρχε ένα ολοκαίνουργιο Apple Mac πάνω στον πάγκο. Το Gmail λειτουργούσε κανονικά, αλλά, ως συνήθως, ο σέρβερ του μουσείου βαλλόταν από Ακραίες Καιρικές Συνθήκες.

Το κεφάλι μου ήταν θολό και το στήθος μου σφιγμένο. Παρά ταύτα, τοποθέτησα με τη σειρά τα εργαλεία πάνω στον πάγκο μου, σαν χειρουργικά νυστέρια – λαβίδες, κόπτες, πριόνια, λίμες, πώματα, σφυριά, αντιμαγνητικές τσιμπίδες, σύρμα από χαλκό και χάλυβα, πώματα και βίδες, βελόνες, περί τα είκοσι εργαλεία συνολικά, όλα με ένα ενδεικτικό σημάδι από ανοιχτό γαλάζιο βερνίκι νυχιών, ιδέα του Μάθιου.

Τι να κάνουμε; Η ζωή συνεχίζεται. Άνοιξα την πρώτη κούτα με το θησαυρό μου. Τυλιγμένο μέσα σε εφημερίδες. Στη σελίδα της Daily Mail διέκρινα τον Καθηδρικό του Σεντ Πολ και σύννεφα καπνού πάνω σε ένα κίτρινο πρωτοσέλιδο. Όστε λοιπόν είχε συσκευαστεί από ερασιτέχνες, κατά τη διάρκεια του Μπλιτς,* το είχαν απομακρύνει από το Λονδίνο και, για ασφάλεια, το είχαν μεταφέρει στην εξοχή.

Θεέ μου, σε παρακαλώ, σκέφτηκα, κάνε να μην έχει τούτο το

* Blitz Krieg: ο βομβαρδισμός του Λονδίνου από τους Γερμανούς κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

«αντικείμενο» ρουχισμό ή κάποιο ύφασμα. Πέρα από τον αποκρουστικό τρόπο με τον οποίο σήκωνε τα χείλη για να φανούν τα δόντια του, αυτό που σιχαινόμουν περισσότερο στον καπνίζοντα πίθηκο ήταν το μεταξωτό βελούδο – ξεθωριασμένο και εύθραυστο, τσαλακωμένο και λεκιασμένο. Όταν περιστρεφόταν ο ωρολογιακός μηχανισμός, αυτές οι φθορές ήταν που έκαναν το απέθαντο αντικείμενο τόσο τρομακτικό.

Πράγματι, ειλικρινά, όποιος έχει ποτέ παρατηρήσει κάποιο επιτυχημένο αυτόματο, όποιος έχει δει τις απόκοσμα αληθοφανείς κινήσεις του και έχει έρθει αντιμέτωπος με τα μηχανοκίνητα μάτια του, ποτέ δεν ξεχνά εκείνο τον πρωτόγνωρο φόβο, εκείνη τη σύγχυση για το τι είναι έμψυχο και τι ζωντανό. Ο Καρτέσιος είχε πει πως τα ζώα ήταν αυτόματα. Πάντα πίστευα πως η απειλή της Ιεράς Εξέτασης και μόνο τον είχε εμποδίσει να πει το ίδιο πράγμα και για τους ανθρώπους.

Ο Μάθιου κι εγώ δεν είχαμε χρόνο ν' ασχοληθούμε με την ψυχή. Το γεγονός πως ήμασταν περίπλοκοι χημικοί μηχανισμοί δεν είχε ποτέ μειώσει το θαυμασμό και το σεβασμό μας για τον Βερμέερ και τον Μονέ, για τα σώματά μας που επέπλεαν στο αλμυρό νερό, για τη φευγαλέα μας αγαλλίαση στο φως του δειλινού.

Τώρα το φως είχε σβήσει. Σε μια ώρα θα ήταν παγιδευμένος κάτω από το χώμα. Χώθηκα μέσα στο σωρό των εφημερίδων και βρήκα ένα απλό κουτί για καπνό. Ήταν κίτρινο, είχε μια καφετιά επιγραφή –Sam's Own Mixture– με έναν σκύλο, που υπέθεσα πως ήταν ο Σαμ, ένα καταπληκτικό Λαμπραντόρ που κοιτούσε προς τα πάνω με αφοσίωση. Έπρεπε να πάρω έναν σκύλο. Θα του μάθαινα να κοιμάται στο κρεβάτι μου και να μου γλείφει τα δάκρυα απ' τα μάτια.

Έριξα το περιεχόμενο σε έναν μεταλλικό δίσκο. Ήταν μικρές μπρούντζινες βίδες, αυτό ήταν προφανές. Αλλά το μάτι του ωρολογιοποιού είδε περισσότερα – για παράδειγμα, οι περισσότερες είχαν κατασκευαστεί πριν το 1841. Οι πιο πρόσφατες βίδες, γύρω στις διακόσιες περίπου, είχαν το ίδιο σπείρωμα Whitworth, με μια τυποποιημένη γωνία σύγκλισης 55 μοιρών.

Μπορούσα στ' αλήθεια να διακρίνω αυτές τις 55 μοίρες; Ασφαλώς, ακόμα και με τα δάκρυα στα μάτια. Είχα μάθει να το κάνω όταν ήμουν δέκα χρονών, καθισμένη δίπλα στον παππού μου στον πάγκο του στο Κλέρκενγουελ.

Κι έτσι αμέσως γνώριζα πως αυτό το «αντικείμενο» είχε κατασκευαστεί στα μέσα του 19ου αιώνα, όταν το σπείρωμα Whitworth έγινε το νόμιμο τυποποιημένο πρότυπο – αν και πολλοί ωρολογοποιοί συνέχισαν να χρησιμοποιούν τις δικές τους βίδες. Τα διαφορετικά είδη κοχλιών με πληροφόρησαν πως το «αντικείμενο» του Πολυμήχανου Κρόφτι ήταν προϊόν πολλών εργαστηρίων.

Μέρος της αποκατάστασης θα ήταν το ταίριασμα οπών και κοχλιών, κι αυτό μπορεί να ακούγεται μεν σχιζοφρενικό αλλά ήταν ό,τι μου άρεσε περισσότερο στην ωρολογοποιία, όπως την είχα διδαχτεί από τον παππού μου Γκέρικ – η απόλυτη και ακραία γαλήνη της.

Την εποχή που ήθελα να πάω στη Σχολή Καλών Τεχνών, θεωρούσα πως κάπως έτσι θα ήταν να ζωγραφίζεις, όπως για παράδειγμα το έκανε η Άγκνες Μάρτιν.* Ποτέ δε μου είχε περάσει από τη σκέψη πως μπορεί να υπέφερε από κατάθλιψη.

Ελπίζω ο πατέρας μου να βίωσε αυτή την ευλογημένη αίσθηση όταν ήταν νέος, αν και τώρα πια αμφιβάλλω. Είναι βέβαιο πως την είχε απολέσει την εποχή που είχα αρχίσει να υποψιάζομαι το οικογενειακό μας μυστικό: ο πατέρας μου ήταν αλκοολικός. Έπεφτε από το κάθισμά του, και δεν ήξερα το λόγο. Εκείνα τα ξαφνικά ταξίδια του στο «εξωτερικό» ήταν ταξίδια για κραιπάλες, υποθέτω, ή για αποτοξίνωση. Υπήρχε τότε η αποτοξίνωση; Πού να ξέρω; Αχ καημένη, καλέ μου μπαμπά. Λάτρευε την ωρολογοποιία, αλλά τον κατέστρεψε ο ίδιος του ο εαυτός. Μισούσε εκείνους τους άξεστους που έμπαιναν στο μαγαζί του απαιτώντας να τους αλλάξει τις μπαταρίες.

* Agnes Martin (1912-2004): Αμερικανίδα μινιμαλιστική ζωγράφος, καναδικής καταγωγής.

Έξω από εδώ εσείς κι οι παλιομπαταρίες σας.

Αυτό που είχε απολέσει ο πατέρας μου ήταν αυτό που πάντα διέθετε ο Μάθιου μου, την απέραντη γαλήνη που προσέφεραν τα μεταλλικά αντικείμενα. Αυτός ο τρόπος έκφρασης είναι χαζός και, φυσικά, δεν ευσταθεί επιστημονικά. Τα μέταλλα δε χαλαρώνουν μέχρι να σκουριάσουν ή να οξειδωθούν με κάποιον άλλο τρόπο. Τότε μόνο αναπαύονται εν ειρήνη. Μέχρι που κάποιος σαν τον Έρικ Κροφτ θελήσει να τα γυαλίσει και να τα καταστήσει ευπαρουσίαστα για τα πλήθη, κακόμοιρα, γυμνά κι εκτεθειμένα στον σκληρό αέρα.

Και όχι μόνο ο Έρικ, φυσικά. Όταν ο Μάθιου κι εγώ πρωτογίναμε εραστές, τον είχα βοηθήσει να απογυμνώσει ένα Μίνι, μέχρι το κόκκαλο. Ποιος θα το έλεγε πως ο έρωτας μπορεί να ήταν κι αυτό;

Αφαιρώντας με τρεμάμενα χέρια τα λεπτά ξύλινα σκεπάσματα από τις κούτες, βρέθηκα μπροστά σε έναν μεγάλο αριθμό στριμμένων γυάλινων ράβδων, γεγονός που από μόνο του σήμαινε πως, πιθανότατα, το κουρδιστό αντικείμενο δεν ήταν πίθηκος.

Άρχισα να σκάβω με τον πλέον αντιεπαγγελματικό τρόπο. Αναποδογύρισα έναν σκουριασμένο μηχανισμό με σχισμή για ρήψη νομισμάτων από τη δεκαετία του '50 και έναν αριθμό από σχολικά τετράδια δεμένα με σχοινί.

Τα κουβάλησα στον πάγκο, και μετά έκλεισα την κούτα του τσαγιού.

Κι εκείνη την ώρα, τριάντα λεπτά ίσως πριν τις τρεις, άρχισε η απόκλιση από την προκαθορισμένη οδό. Αν είχα ακολουθήσει το κανονικό πρωτόκολλο, δε θα άγγιζα αυτά τα χαρτιά μέχρι να πάει η Μις Χέλερ (που δε με συμπαθούσε) τα τετράδια στους «Ανθρώπους του Χαρτοβασιλείου». Και δε θα μου επέτρεπαν να διαβάσω λέξη. Θα ήμουν υποχρεωμένη να περιμένω –εκείνη θα το διασκέδαζε– μια βδομάδα, ή μπορεί και δύο, μέχρι να τα σκανάρουν. Και κάθε σελίδα θα έπρεπε πρώτα να υπομείνει την επιθετική προστατευτικότητα της Μις Χέλερ και μετά τη θεραπεία του συντηρητή – μια δυνατή εκτόξευση λευ-

κού φωτός (3.200 βαθμοί Κέλβιν για την ακρίβεια), γνωστή ως «το τελικό χτύπημα».

Το σώμα του ήταν σίγουρα στη νεκροφόρα.

Η νεκρική πομπή ήταν μέσα στην κίνηση, κατευθυνόμενη βόρεια στη Χάροου Ρόουντ. Κάθισα. Σημείωσα πως τα τετράδια ήταν μέρος της «δωρεάς» κάποιου Βίλχελμ Φρόλιχ, από την Καρλσρούη της Γερμανίας.

Έπειτα, την ώρα που ο αγαπημένος μου περνούσε μέσα από το λαβύρινθο του Κένσαλ Ράις, κρατούσα, μέσα στα γυμνά μου χέρια, έντεκα τετράδια. Το καθένα απ' αυτά, όπως διαπίστωσα, ήταν πυκνογραμμένο με έναν χαρακτηριστικό γραφικό χαρακτήρα. Κάθε γραμμή άρχιζε και τελείωνε στο όριο της σελίδας, και τα γράμματα ήταν σταθερά, χωρίς απόκλιση, σαν βιομηχανική προιονιστή στέγη. Δεν υπήρχε ακάλυπτο περιθώριο.

Και φυσικά βρισκόμουν σε κατάσταση παραφροσύνης. Όλα τα συναισθήματά μου ήταν οριακά, εντούτοις αυτός ο ιδιότυπος γραφικός χαρακτήρας απέσπασε την τρυφερή συμπάθειά μου, καθώς συμπέρανα πως ο γράφων είχε εξωθηθεί στα άκρα. Δεν ήξερα ακόμα πως το όνομά του ήταν Χένρι Μπράντλινγκ, αλλά δεν είχα καμία αμφιβολία πως ήταν άντρας, και ένιωθα οίκτο γι' αυτόν, πριν ακόμα διαβάσω λέξη.

Χέρι

Εικοστή Ιουνίου 1854

1

Ανεξαρτήτως των συνθηκών που αναγκάζουν έναν άνθρωπο να ταξιδέψει στο εξωτερικό, πάντα προκαλεί τέρψη το πρωινό ηλιόλουστο εγερτήριο, και το να βρεις επάνω στην πολυθρόνα δίπλα σου, σε κάποια κλίνη γερμανικού πανδοχείου, φέρ' ειπείν, ασφαλή το πορτμαντό και το βαλιτσάκι χειρός με τα απαραίτητα για τη διανυκτέρευσή σου. Η απόλαυση αυτή ενισχύεται όταν ανακαλείς την επιβίωσή σου από τον έλεγχο του καχύποπτου τελωνειακού, ο οποίος μέσα στο μεγάλο κούφιο κεφάλι του έτρεφε υποψίες για τη διακίνηση λαθραίων σχεδίων, ποιανού πράγματος ακριβώς; Μήπως κάποιου υπερβολικά γελοίου πολεμικού εξαρτήματος;

Ω, ευλογημένο πρωινό.

Είχα περάσει τα γερμανικά σύνορα μετά από την απόλυτη διαβεβαίωση της οικογένειάς μου πως όλοι, εκτός από τους χωρικούς, μιλούσαν τέλεια αγγλικά. Έχοντας υποστεί τον τελωνειακό έλεγχο, αντιλήφθηκα πως οι χωρικοί ήταν ευρέως διεσπαρμένοι, εξ ου και προμηθεύτηκα ένα γερμανικό λεξικό στο σταθμό του τρένου.

Καθώς περιφερόμουν στην ασβεστομένη, ήσυχη κάμαρά μου το επόμενο πρωινό, έκανα μια σοβαρή προσπάθεια για την εκμάθηση των γερμανικών. Αν και δεν ήταν ακριβώς το φόρτε μου, εξακολουθούσα να είμαι ένας Μπράντλινγκ, και, έστω και αν ήταν αναγκαίο να επικοινωνήσω στη νοηματική ως άλλος κλόουν σε τσίρκο, ήμουν αποφασισμένος να επιστρέψω στην πατρίδα,

κομίζοντας εκείνο το τρόπαιο, η απόκτηση του οποίου με είχε οδηγήσει έως εδώ.

Ο γιος μου ήταν εξαντλημένος εξαιτίας της υδροθεραπείας του. Ήταν φορτικό να ακούω τις κραυγές του μικρού, γνωρίζοντας πως παγωμένα υγρά πανιά είχαν τυλιχτεί γύρω από το φλεγόμενο από τον πυρετό κορμάκι του και πως μία ακόμα ημέρα θεραπείας άρχιζε.

Η σύζυγός μου ανέμενε την επιδείνωση, από το πρώτο επεισόδιο βρογχίτιδας, προ διαίτας. Ο θάνατος της πρωτοτόκου μας της είχε επιφέρει βαρύτατο πλήγμα, την είχε καταστήσει επιφυλακτική στη σχέση της με τον Πέρισι, και ήταν ηλίου φαινότερον πως δεν τολμούσε να αγαπήσει τον μικρούλη. Και εγώ; Εγώ επεδείκνυα τη συνήθη συμπεριφορά μου· δεν είχα επιλογή. Παρέμεινα αθεράπευτα αισιόδοξος, με τη δυσάρεστη συνέπεια η αγαπημένη μου –η οποία με είχε αγαπήσει με όλη της την καρδιά– να γίνει αρχικά εριστική και στη συνέχεια οργισμένη. Στο τέλος εγκαταστάθηκε στο δικό της ξεχωριστό δωμάτιο, στη ζοφερή βόρεια πλευρά του σπιτιού.

Έκανα κάθε δυνατή προσπάθεια να την ευχαριστήσω. Πράγματι, εγώ ήμουν εκείνος που ανέθεσε στον Κύριο Μασίνι να ζωγραφίσει το πορτρέτο της και τον ενεθάρρυνε να φέρει τον βοηθό του και όποιους άλλους ευχάριστους φίλους ο ίδιος επιθυμούσε. Και δεν έσφαλα, καθώς, σε σύντομο χρονικό διάστημα, η βιβλιοθήκη αναδείχτηκε σε σαλόνι, παρότι, εν μέσω αυτής της φλυαρίας, το πορτρέτο δε σημείωνε καμία πρόοδο. Η Ερμιόνη είναι όμορφη γυναίκα.

Μα δε σκόπευα να εγκαταλείψω το γιο μου στην απαισιοδοξία. Κατασκεύασα την υδροθεραπευτική δεξαμενή και προσέλαβα μιαν Ιρλανδή, παραχώρησα το γραφείο μου για τις εργασίες και κοιμόμουν σε ένα κρεβάτι εκστρατείας στο παιδικό δωμάτιο, όπου, σύμφωνα με τις συστάσεις του Δρος Νάιπ, τα παράθυρα παρέμεναν ανοιχτά ακόμα και στις πλέον λυσσαλέες καταιγίδες.

Κάθε πρωί, μετά την ολοκλήρωση της υδροθεραπείας, το σφουγγάρισμα και στέγνωμα του παιδικού δωματίου, ο Πέρισι

και ο υποφαινόμενος καθόμασταν με τα φρούτα μας και τους ξηρούς καρπούς μας και σχεδιάζαμε τις δικές μας «Περιπέτειες Δύο Αληθινών Φίλων». Στο χωριό, προφανώς, θεωρούσαν πως είχα γίνει «λοξός», καθώς είχα θεαθεί αναρριχόμενος σε μια βελανιδιά με τον άρρωστο γιο μου στην αγκαλιά. Λοξός, ίσως. Καίτοι υπήρξα μάρτυρας της έκφρασης στο πρόσωπο του αγαπημένου μου Πέρσι, όταν κρατούσε τα τέσσερα φαιοκίτρινα αυγά του Μεγάλου Παρδαλού Δρουκολάπτη.

Ο Δρ Νάιπ ήταν στο Μάλβερν, αλλά είχαμε τακτική αλληλογραφία και δεν αμφισβήτησε ποτέ την ορθότητα των ενστίκτων μου. Και αναφέρω συγκεκριμένα τις περιπτώσεις εκείνες που είχαν χαρακτηριστεί ως «παράλογες» – για παράδειγμα, τη μεταφορά του γυμνού ασθενούς μέσα από τον ορμητικό Ποταμό Ρείς. «Να μην ξεχνάτε ποτέ», έγραψε ο Νάιπ, πως «η όποια θεραπεία είναι, κατά το μάλλον ή ήττον, ασφαλέστερη από την ασθένεια που θεραπεύετε».

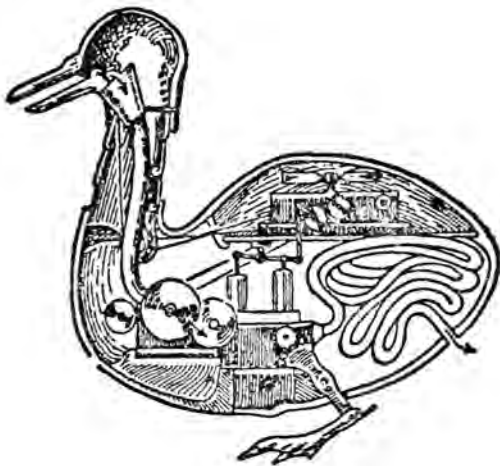
Άρρησα να αντιληφθώ πως, παρά το πορτρέτο της και τους καινούργιους ευχάριστους φίλους της, η αισιοδοξία μου ήταν χειρότερη από βασανιστήριο για τη σύζυγό μου. Μόνο όταν ήταν πλέον πολύ αργά, όταν την είχα εντελώς απομακρύνει, τότε μόνο διαπίστωσα την προκληθείσα βλάβη. Όμως έτσι ήμουν εγώ. Δε σκόπευα να παραιτηθώ και συνέχισα να τρέφω ελπίδες πως στο τέλος θα έπειθα την Ερμιόνη πως δε θα χάναμε το γιο μας, πως η καρδιά της θα αγαλλίαζε και πως θα μας αγαπούσε ξανά και τους δυο.

Η θεραπεία σημείωνε σημαντική πρόοδο, παρότι ενίοτε έμοιαζε πως μόνο ο Κέιπ και η αφεντιά μου διακρίναμε τα σημάδια. Κατόπιν, εντελώς συμπτωματικά, έπεσα πάνω στα σχέδια. Είχε ήδη περάσει ένας αιώνας από τη δημοσίευσή τους στο London Illustrated News, αλλά διέκρινα πάραυτα τη δυναμική τους και έβαλα έναν από τους σχεδιαστές του αδελφού μου να τα σχεδιάσει εκ νέου. Ο χρόνος της ολοκλήρωσης των εργασιών, του σχεδιασμού των εγκαρσίων τμημάτων και των σχετικών, ήταν ανάλογος του σχεδιασμού μιας προσφοράς για τον νέο σιδηρόδρομο του Μπράντλινγκ.

Όταν ο μικρός μου είδε τα σχέδια της δαιμόνιας Νήσας του Βοκανσόν,* μια δυνατή κραυγή –ολέ!– του ξέφυγε. Ήταν ενθαρρυντικό να βλέπω ξανά το χρώμα στις παρειές του και τη ζωή να ξεχειλίζει στα μάτια του, όπου και εντόπισα τη δύναμη εκείνη που ο Δρ Νάιπ αποκαλεί «μαγνητική κινητοποίηση», μια εξευγενισμένη μορφή περιέργειας και επιθυμίας.

Σκέφτηκα, Θεέ μου, ανακάμψαμε.

Οι τέσσερις σελίδες με τα σχέδια κάλυπταν το κρεβάτι του. «Αχ, Πατερούλη» είπε, «είναι ένα θαύμα».

Μπράντλινγκ, αρ. κατ. MSL/1848/V31

Εκείνη τη στιγμή πίστεψα πως θα ζήσει. Πόσο ενθουσιασμένος ήταν όταν του εξηγούσα πως, ακολουθώντας τις ακριβείς οδηγίες των σχεδίων, μια άψυχη κατασκευή με ευφυΐα θα μπορούσε να τινάζει τις φτερούγες της, να πίνει νερό, να χωνεύει

* Jean de Vaucanson (1709-1782): Γάλλος εφευρέτης και καλλιτέχνης. Κατασκευαστής των πρώτων αυτομάτων («ρομπότ»), όπως η πάπια (1739) που πήρε το όνομά του.

τους σπόρους, να αφοδεύει. Η τελευταία λειτουργία ήταν εκείνη που ψυχαγωγούσε περισσότερο το γιο μου και που θα προσέβαλλε περισσότερο τη μητέρα του, η οποία, παρότι εξοργισμένη με τη χυδαιότητα της Νήσσας, δεν μπορούσε να μη διακρίνει το ευεργετικό αποτέλεσμα.

Το αποτέλεσμα, πάντως, δεν ήταν αυτό ακριβώς που ευχόμουν και οφείλω να ομολογήσω πως για μια δυο μέρες δεν είχα αντιληφθεί τι μου είχε συμβεί. Σύμφωνα με την Ερμιόνη, όμως, δεν ετίθετο ερώτημα. Είχα υποσχεθεί στον Πέρσι την κατασκευή της πάπιας.

«Ξέχασες πως έχεις δώσει το λόγο σου στο γιο σου;»

«Όχι».

«Δηλαδή τον κοροϊδεύεις. Πώς μπορείς να είσαι τόσο σκληρός;»

«Μα, Ερμιόνη, πρέπει να ταξιδέψω στο εξωτερικό.»

«Είμαι σίγουρη πως θα βρεις τον τρόπο να το κάνεις.»

Ήταν μια Λάιαλ, που σημαίνει πως αίμα καυτό έρρεε στις φλέβες της. Ένα μάλλον οικογενειακό τους χαρακτηριστικό, σάμπως η υψηλή θερμοκρασία των σωμάτων των Λάιαλ από το Νιούκασλ να ήταν συστατικό του αναβρασμού που υποκινούσε τα τολμηρά τους εγχειρήματα. Απόψε, στο μοναχικό μου δείπνο που δε θα λησμονήσω ποτέ, κατανόησα πως αυτός ο αναβρασμός, που έπεσε πάνω μου σαν μαστίγιο, είχε σκοπό να επιταχύνει την αναχώρησή μου από το ίδιο μου το σπίτι.

2

Την επομένη, κατά τη διάρκεια του πρωινού στο τραπέζι, με παρακαθήμενους τους Δύο Αληθινούς Φίλους, ο γιος μου με ρώτησε:

«Πότε θα φύγεις, μπαμπά;»

Όστε η μητέρα του τον είχε ήδη ενημερώσει.

«Δε θα λυπηθείς να δεις τον πατέρα σου να φεύγει;» τον ρώτησα.

«Δε θα έπρεπε να λυπάσαι, πατερούλη», είπε και στο μέτω-

πό του διέκρινα τον κίνδυνο να είχε υποψιαστεί την άθλια κατάσταση του γάμου των γονιών του.

Δεν του είχα ποτέ πει ψέματα στο παρελθόν, αλλά τώρα είχα μεταμορφωθεί σε έναν πρόσχαρο κλόουν και, μέχρι να σερβίρω το κακάο του, τον είχα πείσει πως ανυπομονούσα να φύγω.

«Ζήτω!» φώναξε. «Φοβερή περιπέτεια».

Και φυσικά δεν αναχώρησα πριν ρυθμίσω όλες τις λεπτομέρειες της προσωπικής του φροντίδας. Δηλαδή, επέδειξα χαράκηρα, παρότι η σύζυγός μου, ούσα μία Λάιαλ, δεν ήταν πρόθυμη να αποδεχτεί ειρηνικά τη νίκη της. Δεν κατανοούσε το λόγο που, όντας τόσο ενθουσιώδης με την ανακάλυψη του Μεσιέ Βοκανσόν, δεν πήγαινα στη χώρα όπου εκείνος κατοικούσε – δεν υπήρχε αμφιβολία πως οι καινούργιοι φίλοι της ήταν πεπεισμένοι πως οι Γάλλοι υπερείχαν καθ' όλα των Γερμανών, αλλ' είχα απαυδήσει με αυτούς και τις γνώμες τους. Ήταν λογικό η επιλογή του προορισμού μου να είναι το Σβάρτσβαλντ ή Μέλαν Όρος, νοτίως της Καρλσρούης, όπου και είχε εφευρεθεί το ρολόι κούκος. Βαθιά στην κοιλάδα Μπρεγκ ήταν φωλιασμένες μικρές φάρμες –αυτό τουλάχιστον είχα πληροφορηθεί από την εγκυκλοπαίδεια– σαν κουνκλόσπιτα παιδικών παιχνιδιών, και προφανώς δυσπρόσιτες, με μόνο ανεμόσκαλες για να ανεβοκατεβαίνεις. Εδώ κατοικούσε μια κραταιά φυλή ωρολογιοποιών, ξακουστών όχι μόνο για τη σωματική τους ρώμη και την επιδεξιότητα των δαχτύλων τους, αλλά και για την απρόσμενη επινοητικότητα των άξεστων εγκεφάλων τους. Εδώ υπήρχαν αρκετοί εγκέφαλοι, αρκετά δάχτυλα και μια αμήχανη συσσώρευση πλούτου, οπότε ο όποιος συνδυασμός θα ήταν σε θέση να κατασκευάσει τη Νήσσο μου.

Στην Καρλσρούη κατέλυσα στο Gasthaus an der Kaiser Straße, έχοντας κατά νου πως θα χρειαζόταν κάποιος χρόνος για την εξάσκηση της γλώσσας. Επιπλέον, έχοντας αναχωρήσει από το Λόου Χολ σε τρομερή βιασύνη, χρειαζόμουν χρόνο για να απαλύνω τα τραύματα της καρδιάς μου, να ηρεμήσω και να εκτιμήσω την κατάσταση στην οποία είχα περιέλθει.

Γι' αυτό το σκοπό είχα κουβαλήσει μαζί μου το παιδικό τετραδάδιο ενός τυπογράφου ονόματι Χερ Φρόλιχ, ο οποίος, σύμφωνα με υπόθεση του αδελφού μου, ήταν χωρικός – δηλαδή, είχε άγνοια της αγγλικής. Σκόπευα να αναγάγω τη θλιβερή κατάστασή μου σε «περιπέτεια», για να αισθάνεται ο Πέρσι ως ο σταθερός σύντροφός μου. Θα κρατώ ημερολόγιο καθημερινά, που θα λειτουργεί και ως δεξαμενή ακατέργαστου υλικού απ' όπου θα αντλώ για τη συνεχή παραγωγή επιστολών. Έτσι, θα βρίσκομαι πάντα στο πλευρό του.

3

Δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί πως η ψυχική υγεία είναι αναφαίρετο δικαίωμα. Κάμποσες από τις θείες μου χαρακτηρίστηκαν μερικώς κλωνισμένες, και ο θεός Έντουαρντ, ένας διακεκριμένος αθλητής, παρέμεινε κληνήρης για τριάντα χρόνια μετά τη διάσωση ενός νεαρού αγοριού στη Γερμανική Θάλασσα στο Άλντεμπεργκ. Εμείς οι Μπράντλινγκ ενίοτε χάνουμε φρένες ή περιοσιές στα άλογα, αλλά γνωρίζουμε επίσης –κι αυτή είναι η άλλη πλευρά του νομίσματος– πως εννιά φορές στις δέκα το αδύνατον είθισται να καταστεί δυνατόν. Αυτή ήταν η βάση της περιοσιάς μας. Αν ο πατέρας δεν πίστευε πως η ατμομηχανή ήταν εφικτή, δε θα πόνταρε στον Στίβενσον. Κι αυτή ήταν η αιτία της καταστροφής του, όπως φημολογείτο επί σειρά ετών. Και βεβαίως το αδύνατον ήταν δυνατόν, γι' αυτό σήμερα υπήρχε ένας Σταθμός Μπράντλινγκ και ένας Κόμβος Μπράντλινγκ, και εξαιτίας τούτου του θριάμβου μπορούσε να παραγγείλει στον σχεδιαστή να κατασκευάσει εκείνο το εκπληκτικό θέαμα: ταχύτατα τρένα να γλιστρούν απαλά μέσα σε γυάλινα τούνελ, εν μέσω του Φόρτναμ & Μείσον.

Υπ' αυτή την έννοια, ήμουν και εγώ ένας Μπράντλινγκ, έστω και μετριοπαθής. Φυσικά, στην Καρλσρούη κανένας δε γνώριζε το ποιόν των Μπράντλινγκ και την αρμόζουσα συμπεριφορά απέ-

ναντί τους. Ασφαλώς, δεν υπήρχε περίπτωση κάποιος Γερμανός στρατιώτης να διανοηθεί να με διατάξει να αδειάσω ένα παγκάκι στο πάρκο για να καθίσει ο ίδιος, μα, όταν ένας Γερμανός το έπραξε, το λεξικό μου δε μου χρησίμευσε. Παρομοίως, ούτε οι ωρολογοποιοί της πόλης φάνηκαν να έχουν την παραμικρή ιδέα για το πώς όφειλαν να μου συμπεριφέρονται. Μετά από τέσσερις ή πέντε ατυχείς συναντήσεις, με χαροποίησε ιδιαίτερος να κατασκοπεύσω, μέσα από πράσινους παλιούς υαλοπίνακες, ένα ιδιαίτερα ευφυές μουσικό κουτί κατασκευασμένο καθ' ομοίωσιν του καρουζέλ. Τα άλογα προχωρούσαν πάνω κάτω, και οι ιππείς κινούνταν αναλόγως με τον πλέον πειστικό και αληθοφανή τρόπο, υψώνοντας ένα χέρι, ή γλιστρώντας πλαγίως πάνω στη σέλα. Η πόρτα ήταν υπερβολικά χαμηλή και αναγκάστηκα να σκύψω για να περάσω, και τότε είδα τον ωρολογοποιό να βγαίνει τρέχοντας από τα σκοτάδια του εργαστηρίου, κουμπώνοντας το πανωφόρι του. Στο φως φάνηκε αδύνατος και πολύ ανοιχτόχρωμος, με μάτια διάφανα και υγρά, σύνηθες σε όσους περνούν τον καιρό τους εξετάζοντας σύνθετες μηχανές. Δεν ήταν νέος, και οι τρόποι του μαρτυρούσαν άνθρωπο που είχε ανακαλύψει τη μοναχική ζωή: το στόχο του και τον προορισμό του.

Στην αρχή όλα ήταν ευοίωνα και εξέτασε τα σχέδιά μου με ενδιαφέρον. Θα τα δεχόταν; Δεν ήταν εκδηλωτικός. Κι όμως, ήταν ένας ωρολογοποιός με ένα δαιμόνιο αυτόματο στο παράθυρό του. Του είχα φέρει ένα έργο ανάλογο της ιδιαίτερης ευφυΐας του.

«Περιμένετε», είπε στα αγγλικά.

Δόξα τω Θεώ, σκέφτηκα, αλλά δεν είπε δεύτερη κουβέντα: έγγνεψε για να δηλώσει πως θα έφευγε από το μαγαζί, μα πως δε θα αργούσε να επιστρέψει. Με είχε προσβάλει, αλλ' όταν κλείδωσε την πόρτα πίσω του, αναθάρρεψα.

Ενόσω περιμένα, αρκέστηκα σ' αυτή την παράδοξη προσομοίωση της ζωής, τόσο άψυχη μεν, πλην όχι χωρίς ψυχή, που θα έκανε τους πάντες να ανατριχιάσουν. Θα απομνημόνευα όλες τις λεπτομέρειες για να τις διηγηθώ στο γιο μου. Ήταν γύρω

στους είκοσι ιππείς και ο καθένας πρέπει να είχε, στο κέντρο του, μια σειρά μεταλλικών αξόνων, της πλέον δαιμόνιας κατασκευής. Δεν είναι μικρό πράγμα να είσαι σε θέση να στρίψεις αυτά τα παράξενα κατασκευασμένα μέλη, αλλά αυτό είναι το ήμισυ της υποθέσεως καθώς ο ωρολογοποιός ήταν και καλλιτέχνης και φανερά σε θέση να παρατηρεί τις φυσικές κινήσεις του ανθρώπινου σώματος ώστε να γνωρίζει ποιοι άξονες έπρεπε να κοπούν ώστε να επιτευχθεί η ακριβής απομίμηση.

Να 'μαι λοιπόν εδώ, εγώ, ο Δεύτερος Φίλος –γονατιστός και μυστακοφόρος, σκυφτός και εύχαρις δίπλα στην πόρτα, παρατηρώντας τον υπέροχο μηχανισμό σαν γάτα που κουνάει την ουρά της–, όταν επιστρέφει ο άνθρωπός μου. Δίπλα του ήταν ένας ακούκωντος αναγνωρίσιμος τύπος: ένας αστυνομικός.

Είχε επιστρατευθεί για να μεταφράζει και ανέλαβε τις υπηρεσίες του λέγοντάς μου πως ήμουν ένας Σεβαστός Κύριος, και πως η Καρλσρούη ήταν μέρος κατάλληλο για Σεβαστούς Κυρίους· χάρηκα ιδιαίτερα που τον άκουσα να το λέει.

Είπα στον αστυνόμο πως το αυθεντικό αυτόματο του Μ. Βοκανσόν δεν υπήρχε πια. Ο συμπατριώτης του ο Γκέτε το είχε δει, ήξερε ποιος ήταν ο Γκέτε;

«Φυσικά, Κύριε, Γερμανοί είμαστε».

«Ναι», είπα. «Τότε θα ξέρετε πως ο Γκέτε είδε τη Νήσσο μετά το θάνατο του Βοκανσόν. Είπε πως ήταν σε άθλια κατάσταση. Η Νήσσο ήταν σαν σκελετός και είχε προβλήματα πέψης».

Δεν είχαν ποτέ ακούσει κάτι για τον Βοκανσόν, σκέφτηκα.

Ο αστυνομικός μου είπε, «Θα σας πάω εγώ».

Δεν ήταν σαφές τι είχε συμβεί, καθώς ο ωρολογοποιός δε με κοίταζε πλέον στα μάτια. Ούτε με χαιρέτησε. Ο διερχομηνέας μου κι εγώ διαβήκαμε το κεκλιμένο τυπογραφείο του Χερ Φρόλιχ, βγήκαμε σε έναν δρόμο με μεσαιωνικά αετώματα, και από εκεί σε ένα στενό σοκάκι. Μέσα από μια πόρτα που δεν είχα ξαναπεράσει, ο οδηγός μου με οδήγησε στο δικό μου πανδοχείο.

Τι να σκεφτεί κανείς; Τι άλλο μπορούσα να κάνω από το να περιμένω ενόσω ο αστυνομικός έπαιρνε τα σχέδιά μου και εξη-

γούσε τη λειτουργία της Νήσας σε κάποια Φράου Μπεκ, την κάτισχνη πανδοχέα; Μόλις τελείωσε την αποστολή του, χτύπησε τα τακούνια του και μας αποχαιρέτησε. Διακρίνοντας τη σασιμάρα μου, προχώρησε και έσφιξε το χέρι μου, χειρονομία κατάλληλη, όπως ο ίδιος θεώρησε, για ένα όργανο της τάξεως κατά τη συναναστροφή του με κάποιον τζέντλεμαν.

Η Φράου Μπεκ, εν τω μεταξύ, τύλιγε τα σχέδιά μου, κουνώντας το κεφάλι της με υπερβολική αυστηρότητα. Θεός φυλάξει τα παιδιά της, σκέφτηκα, αν έχει παιδιά.

«Όχι», είπε και κούνησε το κοκαλιάρικο δάχτυλό της προς το μέρος μου. «Όχι, Χερ Μπράντλινγκ. Δεν πρέπει. Δεν πρέπει να το δείξετε αυτό στον Χερ Χάρτμαν».

«Ποιος είναι ο Χερ Χάρτμαν; Ο ωρολογοποιός;»

Πλατάγισε τη γλώσσα της με τρόπο που υπαινισσόταν πως δε θα μπορούσα να σφάλω περισσότερο. Θα έπρεπε να είχα μείνει στην πατρίδα, στο Λόου Χολ, και να έπαιρνα μαθήματα γερμανικών.

«Ποιος είναι;»

«Κανέννας! Κανείς! Είστε πολύ τυχερός που αυτό ήταν όλο κι όλο».

«Γιατί;»

«Σας έχουν προσέξει όλοι...» ψιθύρισε. «Γιατί δε δώσατε τη θέση σας στον Καπετάνιο;»

Παρέλυσσα στη σκέψη πως ολόκληρη η Καρλσρούη φαινόταν να γνωρίζει τις υποθέσεις μου.

«Χερ Μπράντλινγκ, πρέπει να σας παρακαλέσω να φέρεστε ευγενικά. Ιδού», είπε και μου παρέδωσε τα τυλιγμένα σχέδιά μου, παραμερίζοντας στο πλάι για να καταστήσει σαφές πως έπρεπε να ανέβω στο δωμάτιο μου.

Ήθελα να γελάσω με τα χάλια μου την ώρα που την υπάκουα, μα δεν ήταν καθόλου αστείο, και, σαφέστατα, οι κάτοικοι της Καρλσρούης δεν ήταν επ' ουδενί ένα ευχάριστο πλήθος.

Επέστρεψα στο δωμάτιό μου. Πέταξα τα σχέδιά μου πάνω στη συρταριέρα και το σαρκίο μου πάνω στο αλλόκοτο γερμανικό

κρεβάτι. Κατόπιν ανέβηκε η υπηρέτρια, συνοδευόμενη από ένα αγόρι γύρω στα δέκα. Ήταν σκληρός, ενώ ο Πέρσι ήταν τρυφερός, υπερβολικά άγριος και ξανθός, αλλά ήταν ακόμα παιδί και ένιωθα σαν να τον γνώριζα από παλιά.

Τον χαιρέτησα με Guten Tag, και του έδωσα ένα πφένιχ. Πόσο μου έλειπε ο δικός μου γιος...

Η μητέρα του αγοριού –και οπωσδήποτε ήταν η μητέρα του– έβαλε το χέρι της πάνω στον ώμο του και ψιθύρισε κάτι στο αυτί του. Του έλεγε, προφανώς, να με ευχαριστήσει, αλλά ήταν εκείνο το χέρι στον ώμο του αυτό που με συγκίνησε.

«Danke», είπε το αγόρι, και, όταν είδα πως κούτσαινε ελαφρώς, αίφνης συγκινήθηκα. Η παιδική ηλικία είναι ιδιαίτερα σκληρή.

Ήταν μόλις περασμένες εννιά και δεν μπορούσα να αποφύγω το πρώτο γεύμα της ημέρας, το οποίο προφανώς είχε επινοηθεί με την παγιωμένη αντίληψη πως ένας άνθρωπος οφείλει να περιδρομαάζει σαν γουρούνι πριν βγει από το σπίτι.

Δεν κατάφερα να βρω την καπνιστή ρέγκα στο λεξικό μου.

Κάθριν

Ο πατέρας μου, όταν ήταν παιδί, είχε διαβάσει τα πάντα για τον τρόπο στο Μπλιτζ. Στις τρεις, την ώρα που έθαβαν τον αγαπημένο μου, εγώ διάβαζα τη Δρα Τζέσικα Ρίσκιν, «Τεχνητή Ζωή και Ευφυΐα, περί τα 1730-1950»:

Εκκεντροφόροι άξονες στον άνω κύλινδρο ενεργοποιούσαν ένα πλαίσιο με τριάντα περίπου μοχλούς. Αυτοί ήταν συνδεδεμένοι με διαφορετικά τμήματα του σκελετικού συστήματος της Νήσας ώστε να ρυθμίζουν το ρεπερτόριο των κινήσεων της, το οποίο περιλάμβανε την πόση, παιχνίδια στο νερό με το ράμφος της και την πρόκληση ενός κρωξιμάτος όμοιου με αυτό μιας πραγματικής πάπιας, καθώς και την όρθωση και στήριξη στα πόδια της, την κατάκλιση, το τέντωμα και λύγισμα της κεφαλής, το τίναγμα των φτερών της, των οπισθίων της και του συνόλου του περλώματός της...

Διάβασα, επίσης, τον Αβά Ντεφοντέν, που περιέγραφε τα φτερά της πάπιας:

Όχι μόνο έχει γίνει πιστή απομίμηση ενός εκάστου οστού, αλλά των Αποφύσεων και των Εξαομάτων κάθε οστού [...] οι διάφορες κλειδώσεις: οι κυρτώσεις, οι κοιλότητες, και τα τρία οστά κάθε φτερούγας είναι επίσης ευδιάκριτα.

Είχε άραγε ο Χένρι Μπράντλινγκ ιδέα για το κόστος του αντικειμένου που είχε υποσχεθεί στο παιδί του; Ο ωρολογοποιός στην Καρλσρούη ήταν σαφώς ενήμερος – τα σχέδια είχαν δημοσιευτεί στο *London Illustrated News* και αυτή ήταν μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Κάτω από τον καμαρωτό «πρωταγω-

νιστή» πρέπει να υπήρχε ο κύριος σκελετός. Ο σκελετός πρέπει να είχε, τουλάχιστον, το μέγεθος και το σχήμα ενός αγγλικού τηλεφωνικού θαλάμου. Κι αυτή ήταν η αποκάλυψη: ένας τηλεφωνικός θάλαμος δεν υπήρχε περίπτωση να χωρέσει μέσα σε μια κούτα του τσαγιού.

Δεν ήμουν αντάξια του πατέρα μου. Στις τέσσερις και μισή είχα αποσυρθεί στο στούντιο, όπου ένιωσα την απουσία του Μάθιου μέχρι το μεδούλι. Τα πνευμόνια μου πονούσαν. Δεν μπορούσα να ανασάνω.

Ο Έρικ Κροφτ ήταν στο νεκροταφείο. Είχε το κινητό του βαθιά χωμένο στην τσέπη. Είμαι σίγουρη πως φανταζόταν τη Νήσσα να γοητεύει τα πλήθη, και να ικανοποιεί τον Υπουργό Πολιτισμού. Ναι, αλλά ο σκελετός δεν είναι εδώ, Έρικ. Το εσωτερικό λείπει, οπότε δεν υπάρχει θέμα.

Προς: e.croft@swi.ac.uk

«Γεια σου, Έρικ», έγραψα, όπως συνηθίζουν να γράφουν όλοι, ακόμα και στο Σουίνπερν.

Μετά πληροφορήσα τον άνθρωπο που είχε το σθένος να σταθεί δίπλα στον τάφο του αγαπημένου μου πως το αυτόματο ήταν ολέθρια ατελές, και έως ότου βρεθεί ο σκελετός του δεν υπήρχε λόγος ακόμα και να το ξεπακετάρουν. Έπειτα, καθώς ήμουν ακόμα κάτω από την επήρεια του Logazepam, του είπα πως ήταν εντελώς «ανάρμοστο» να αναθέτουν σε μια γυναίκα που πενθούσε το έργο της προσομοίωσης της ζωής. Αν είχε σκοπό να μου προκαλέσει εφιάλτες, το είχε ήδη πετύχει.

Πάτησα το Send και έσβησα τον υπολογιστή.

Κι εκείνη τη στιγμή, μέσα στη στενοχώρια μου και στην οργή μου, έκλεψα δύο από τα σημειωματάρια του Χένρι Μπράντλινγκ. Τι θα γινόταν αν μ' έπιασαν; Λίγο με ένοιαζε ακόμα κι αν μ' έκαιγαν ζωντανή. Τα έχωσα μέσα στο αντίγραφο του Antiquarian Horology, πέρασα μπροστά από την Ασφάλεια του κτιρίου και βγήκα σε έναν λονδρέζικο δρόμο που τώρα, τέλη Απριλίου, ήταν θερμότερος κι απ' την Μπανγκόκ.

Ήταν βέβαιο πως, τη στιγμή που εγώ ξεκλείδωνα τη δική μου

μπροστινή πόρτα, το σώμα του Μάθιου είχε αρχίσει να απουσιάζει. Μέσα στο διαμέρισμα ήταν φριχτά, φριχτά, ζεστά και πνιγηρά. Effluvium. Αλκοόλ και τσιγάρα. Άνοιξα διάπλατα τα μπροστινά και τα πίσω παράθυρα. Ψέκασα λεβάντα σε κάθε γωνία, άναψα ένα τσιγάρο και το έσβησα με δύναμη, έβαλα ένα ποτήρι ουίσκι και ρεύτηκα. Δε μου άρεσε το κόκκινο κρασί, αλλά αφάίρεσα το φελλό από ένα μπουκάλι Μπουργκέιγ του Μάθιου και τον μύρισα. Σφάλισα τα παράθυρα ώστε να μη μ' ακούσει κανείς να κλαίω.

Μετά το θάνατο του αγαπημένου μου παππού, ήμουν η ιδιοκτήτρια αυτού του ισόγειου διαμερίσματος. Ήταν στο Κένσινγκτον Ρόουντ, διαγωνίως απέναντι από το Βρετανικό Πολεμικό Μουσείο. Είχα ακούσει να αποκαλούν το βόρειο Λάμπερθ μια «ασυμπάθηστη» γωνιά του Λονδίνου, αλλά πάντα ήξερα πως ήμουν τυχερή, προστατευμένη από τον περιτοιχισμένο κήπο, ο οποίος –καθώς οι εύποροι, «νεοεργατικοί» ιδιοκτήτες τού «επάνω ορόφου» έλειπαν τον περισσότερο καιρό στην Ίμπιζα– ήταν όλος δικός μου. Τις μέρες που υπήρχε ακόμα αύριο, ο κήπος ήταν μαγικός. Μέχρι την προηγούμενη εβδομάδα μέναμε ξαπλωμένοι στο κρεβάτι και παρακολουθούσαμε μια οικογένεια αλεπούδων να το γλεντούν στο υποφωτισμένο ακούρευτο γρασίδι.

«Δες. Κοίτα. Σιγά».

Οι αλεπούδες δεν ήταν ακριβώς χαριτωμένες. Η γούνα τους έζεχνε και μετέφεραν περιτυλίγματα από φαστ φουντ και μουσκεμένες πάνες στο γκαζόν. Ξέραμε πως έπρεπε να τηλεφωνήσουμε τους «Bert in Putney» να έρθουν να τις πυροβολήσουν. Και φυσικά δεν το κάναμε.

Τώρα διαβάζω, αργά και προσεκτικά, δίνοντας όλη μου την προσοχή στον ασαφή γρίφο στη σελίδα. Δεν είχα αμφιβολίες για την πραγματική επιθυμία του Χένρι Μπράντλινγκ να κρατήσει την υπόσχσή του απέναντι στο γιο του. Αλλά δεν έδειχνε να είχε υποψιαστεί τι θα συνέβαινε αν τελικά κατασκεύαζαν την πάπια. Πίστευε στ' αλήθεια πως η γυναίκα του θα τον ερωτευόταν ξανά; Ή μήπως, εν αγνοία του, έχτιζε ένα παράλογο μνη-

μείο για τη θλίψη του, ένα είδος ωρολογιακού Τατζ Μαχάλ; Ή μήπως ήμουν εγώ αυτή;

Ο Χένρι Μπράντλινγκ δεν έμοιαζε ιδιαίτερα ευφυής, αλλά, δεδομένου ότι κάποιοι από τους πλέον αντιπαθητικούς άντρες της Αγγλίας έχουν πάρει Άριστα στην Οξφόρδη, το γεγονός διόλου δε με απέτρεψε.

Όσο περισσότερο διάβαζα, τόσο περισσότερο έπινα, και όσο περισσότερο έπινα τόσο περισσότερο με συγκινούσε ο Χένρι Μπράντλινγκ. Αυτός, όπως ο αγαπημένος μου, αγωνιούσε για τα συναισθήματα και την ψυχή των παιδιών του. Άρχισα να φαντάζομαι πως με είχε προσλάβει, πως είχε σε μένα προσωπικά κληροδοτήσει αυτά τα τετράδια. Τελείωσα το ουίσκι. Άρχισα να πίνω το κρασί. Οι κούτες του τσαγιού μπορούσαν να επιστραφούν στην όποια σκοτεινή οπή, απ' όπου ο Πολυμήχανος Κροφτ τις είχε ανασύρει, αλλά πριν φύγουν από το δικό μου στούντιο θα αφαιρούσα όλα τα τετράδια και θα τα έφερνα στο σπίτι. Θα τα κρατούσα σε ένα χώρο όπου θα τα αγαπούσαν και θα τα κατανοούσαν. Η αίσθηση της ιδιοκτησίας είχε πρωτογεννηθεί εντός μου όταν είδα, μικρή, το 8½ του Φελίνι. Τότε, όπως και τώρα, είχα πιστέψει πως ήμουν το μοναδικό πρόσωπο στη γη που μπορούσε να αντιληφθεί επακριβώς αυτό που αντίκριζαν τα μάτια του.

Χένρι

Είχα εγκαταλείψει τον Πέρσι. Δεν άκουγα πλέον το κλάμα του, μήτε την ανάσα του. Κοιμόμουν βαθιά και ξυπνούσα αργά, νιώθοντας το πίσω μέρος από τις γάμπες μου πάνω στα απαλά δροσερά σεντόνια. Τι ποταπή απόλαυση! Όταν, μετά το πρωινό, επέστρεφα στο δωμάτιό μου, ένιωθα ξανά τον γνώριμο πόνο να επιστρέφει.

Το παράξενο γερμανικό κρεβάτι είχε στρωθεί δεξιοτεχνικά, σβήνοντας το ιστορικό της παραμονής του σώματός μου, και τούτη η αίσθηση ενισχύθηκε από το γεγονός πως η ίδια η Καρλορούη έδειχνε πως σκόπευε να με αποκλείσει. Δεν είχα κανέναν αντικειμενικό στόχο στην Καρλορούη, κανέναν απολύτως λόγο ύπαρξης.

Πόσο μου είχε λείψει ο αληθινός μου εαυτός, η μυρωδιά των αλμυρού θειούχου ύδατος της δεξαμενής, τα μουχλιασμένα σφουγγαρόπανα που στέγνωσαν απλωμένα, το παιδί με τα ερεθισμένα μάτια που έτριβε τα καρφιά από τις μπότες του κάτω από το τραπέζι του πρωινού!

Καθισμένος στο σκληρό, άνευ ουρανού, κρεβάτι, είδα πως η όποια απόδειξη του τι ή του ποιος υπήρξα είχε σχολαστικά αφαιρεθεί. Το μοναδικό ίχνος κάποιου χαρακτήρα ήταν αυτός της υπηρέτριας, που είχε σαφέστατα κάποιες μικροαδυναμίες τις οποίες μέχρι πρότινος θεωρούσα αγγλικές. Ήτοι, είχε επιδέξια τακτοποιήσει εκείνα τα μικρά προσωπικά αντικείμενα που είχα αφήσει πάνω στο ντουλάπι. Τέτοια ζητήματα ήταν αφορμή συνεχών προστριβών στο Λόου Χολ. Πράγματι, υπήρχαν έντονες αντιπαραθέσεις εξαιτίας της Μείζι και της Έλσι, οι οποίες συνεχώς παρενέβαιναν στον τρόπο που η σύζυγός μου τακτοποιούσε το παιδικό δωμάτιο. Για παράδειγμα (μία από τις είκοσι πιθανές περιπτώσεις), το μικρό μπρούντζινο ρολόι που τόσο είχε απαλύνει τον πόνο της κόρης μας τις τελευταίες της ημέρες – «Το ρο-

λόι της Άλις», όπως το λέγαμε. Η σύζυγός μου προτιμούσε αυτό το μικρό αναμνηστικό να τοποθετηθεί στην αριστερή πλευρά του περβαζιού και, εξαιτίας της θλίψης της, βγήκε εκτός εαυτού όταν το είδε λίγο πιο αριστερά από το κέντρο, σε τέτοια γωνία ώστε να είναι ορατό ολόκληρο από το κρεβάτι.

Ωστόσο οι υπηρετρίες δεν την άκουγαν. Και οι υπηρετρίες τρελαίνονται να πασπατεύουν, πόσω δε μάλλον όταν οι υπηρετρίες είναι δύο, καθώς η καθεμιά με τη σειρά της (της Μείζι της «έδωσαν τα παπούτσια στο χέρι» πριν η Έλσι αρραβωνιαστεί) μετακινούσε το ρολόι προς το κέντρο του περβαζιού και το ευθυγράμμιζε με τον τοίχο. Η πράξη της Έλσι έδινε στη σύζυγό μου δύο επιλογές: είτε να τη διώξει, είτε να απαλλαγεί από το ρολόι. Στο τέλος αποφάσισε πως ήταν απλούστερο να πει πως το ρολόι «εξαφανίστηκε», με αποτέλεσμα η καμμένη η Έλσι, που υπέστη νευρικό κλονισμό, να περάσει πέντε χρόνια κοντά μας αναζητώντας το «ευλογημένο ρολόι», έχοντας ζοφερές υποψίες για το ποιος από τους αναχωρούντες υπηρετές ήταν «ο υπεύθυνος».

Έχω παραλείψει τις υπόλοιπες παρεμβάσεις των υπηρετριών μας, οι συνέπειες των οποίων σταδιακά επεκτάθηκαν πολύ πέρα από το παιδικό δωμάτιο. Κι έτσι, όταν στην Καρλσρούη είδα τελικά πως τα μανικετόκουμπά μου, ο διαβήτης μου, η σμαλτωμένη μινιατούρα του γιου μου, η τράπουλά μου, τα μολύβια μου, η επίχρυση ταμπακιέρα μου και όλα τα μικρά ποικίλματα της ζωής είχαν μαγικά τακτοποιηθεί, κάπως –από συνήθεια;– ανησύχησα. Αχ Θεέ μου, σκέφτηκα, θα υπάρξουν προβλήματα.

Στο μέσον του ερμαρίου, σαν τη Στήλη του Νέλσωνος, ορθώνονταν τα τυλιγμένα σχέδιά μου, και γύρω απ' αυτόν τον οβελίσκο τα υπόλοιπα αντικείμενα έμοιαζαν να αποτίνουν φόρο τιμής. Τα ίδια τα σχέδια είχαν το πιο απλό στολίδι, μια κορδέλα χρώματος γαλάζιου η οποία, βραδύνους καθώς ήμουν, καθυστέρησα να αντιληφθώ πως εξυπηρετούσε το στήριγμα, το δεσμό κάποιας σελίδας σημειωματαρίου.

Απέφευγα να ακουμπήσω τη σύνθεση· γιατί δεν επεδείκνυα καμία απολύτως περιέργεια για το μήνυμα που είχε επισυναφθεί;

Καθώς ήμουν ο Πρωταθλητής εκ των δύο Φύλων στη σκυταλοδρομία, διέθετα αρκετή σταθερότητα ώστε να επιδοθώ επιτυχώς στην επίλυση της κορδέλας. Και εκεί, με έναν νηπιακό αλλά χαριτωμένο γραφικό χαρακτήρα, διάβασα: Wir bauen die Ente.

Για ποιο λόγο ορθώθηκαν οι τρίχες στο σβέροκο μου δεν ήμουν σε θέση να γνωρίζω. Φοβόμουν τη σύζυγό μου ή την υπηρετριά; Έτρεξα στο λεξικό μου και φανταστείτε τα συναισθήματά μου (σε τούτη την πόλη όπου ο καθένας γνώριζε τα πάντα για το άτομό μου, όπου η πλέον αθώα πράξη προκαλούσε εχθρότητα και υποψία), μπορείτε να φανταστείτε το χτυποκάρδι μου όταν πληροφορήθηκα πως Ente = Νήσσα.

Εντούτοις το λεξικό δεν ήταν υπολογίσιμο, οπότε και έτρεξα σε έναν ζωντανό μεταφραστή – αλίμονο, όχι άλλον από τη Φράου Μπεκ.

Ανασήκωσε το βλέμμα της, χαμογελώντας πάνω από τα λογιστικά της βιβλία, και για πρώτη φορά πρόσεξα πως, πέρα από την όλη παρουσία της, όμοια σαν τσαλακωμένο και άψυχο ένδυμα, τα μικρά καστανά της μάτια ήταν τρυφερά και μάλλον κουρασμένα. Είναι χήρα, σκέφτηκα.

«Ποιος είναι ο Ente;»

«Κύριε, κάποια πάπια φυσικά».

«Τι πάπια, Φράου Μπεκ;»

Τοποθέτησε το μικρό σημείωμα πάνω στον πάγκο της, βούτηξε την πένα της στο μελανοδοχείο και –συνεχίζοντας να χαμογελάει– διόρθωσε τον νηπιακό γραφικό χαρακτήρα.

«Χερ Μπράντλινγκ», είπε, «θα μαγειρέψουμε την πάπια σας, οπωσδήποτε. Θα είναι έτοιμη σε δυο ώρες».

Η παρεξήγηση ήταν σαφής, αλλά προτίμησα να μη διαφωνήσω μαζί της. Προκειμένου να αποφύγω την επιδείνωση της ιδέας που είχε για το άτομό μου, συμφώνησα να την πληρώσω για μια πάπια που δεν μπορούσα να φάω.

«Τώρα πρέπει να περπατήσετε, Χερ Μπράντλινγκ. Πρέπει να φροντίσετε την υγεία σας. Βρίσκεστε στη Γερμανία, πρέπει να ασκηθείτε. Σε δυο ώρες θα δειπνήσετε ξανά».

Θα την υπέβαλλα σε περισσότερες ερωτήσεις, αλλά ο αρχιπτηρέτης, ένα φοιχτό, χολό ον, διάλεξε εκείνη τη στιγμή για να αρχίσει έναν καβγά με την ηλικιωμένη που σφουγγάριζε τα μπροστινά σκαλιά του ξενοδοχείου.

«Περπάτημα, Χερ Μπράντλινγκ» φώναξε η Φράου Μπεκ, τρέχοντας προς τον τόπο του καβγά. «Θα το απολαύσετε».

Ξεκίνησα τον περίπατό μου άνευ συγκεκριμένου πλάνου και περιπλανήθηκα στα σοκάκια, όπως τόσοι και τόσοι επισκέπτες πριν από μένα. Τίποτα δεν ήταν ικανό να μου κινήσει την περιέργεια πέρα από το νόημα εκείνου του σημειώματος. Είχα την υποψία πως ήταν απειλητικό.

Υπήρχαν πλήθος ωρολογιοποιεία κατά μήκος του δρόμου, όσα, φυσικά, και την προηγούμενη ημέρα, αλλά δεν είχα διάθεση να τα δω, οπότε και προτίμησα τους παράδρομους που με οδήγησαν στην εξοχή και στην εκκλησία, μάλλον Καθολική υπέθεσα, οπότε δε θα μπορούσα να κατηγορηθώ για την είσοδό μου. Και φυσικά δεν ήταν Καθολική, γι' αυτό και προτίμησα να αναχωρήσω.

Οι παράδρομοι δεν ήταν και τόσο διαφορετικοί από τους αντίστοιχους μιας επαρχιακής μας κωμόπολης, όπου οι ιδιοκτήτες καταστημάτων γράφουν με κιμωλία την πραγματεία τους πάνω στα δοκάρια της πόρτας. Και συμπτωματικά αναγνώρισα ένα κατάστημα με γραφικά είδη, απ' όπου και κατάφερα να προμηθευθώ έναν φάκελο και ένα γραμματόσημο («Briefmarke»), το οποίο υπέθεσα πως είχε την απαραίτητη χρηματική αξία για να πάει την επιστολή στο παιδί μου. Σε μιαν άδεια μπιραρία, βρήκα μια μοναχική καρέκλα κάτω από μια καστανιά. Έσκισα μια σελίδα από το τετράδιό μου και περιέγραψα στον Πέρσι το μικρό καρουζέλ. Καθώς η μνήμη μου είναι μάλλον καλή, κατάφερα να γεμίσω και τις δύο πλευρές της σελίδας και έπειτα να συνεχίσω σε μια τρίτη κάνοντας τον πλήρη απολογισμό κάθε μικρής φιγούρας και των κινήσεων όλων τους. Τον παρότρυνα να το δει ως μια πολλά υποσχόμενη αρχή. Ήμουν αισιόδοξος, έγραψα, και στην επόμενη επιστολή μου θα υπήρχαν περισσότερες καλές ειδήσεις. Ήμουν ψεύτης, μα είχα άρα-

γε άλλη επιλογή; Ήταν βασικό, ακόμα και κατά την απουσία μου, αυτή η «μαγνητική κινητοποίησή» του να διατηρηθεί το περισσότερο δυνατόν.

Όταν επέστρεψα στο ξενοδοχείο δεν είχα καθόλου όρεξη, αλλά η Φράου Μπεκ με οδήγησε αμέσως σε ένα σαλόνι, που γειτνιάζε με την τραπεζαρία. Στους τοίχους υπήρχε επένδυση με σκούρο ξύλο, όπου και ήταν κρεμασμένοι μια πλειάδα από μουχλιασμένους τάπητες, οι περιώνυμοι «Ρουμάνοι κυνηγοί». Λόγω των μικρών παραθύρων, το φως ήταν αμυδρό και πένθιμο, και τα κεριά ήταν απαραίτητα ακόμα και στο μέσον μιας τέτοιας ηλιόλουστης ανοιξιάτικης ημέρας. Πέρασε κάμποση ώρα μέχρι να διακρίνω την καθόλου αμελητέα φιγούρα ενός άντρα καθισμένου στη γωνία. Μου απευθύνθηκε με βαθιά φωνή:

«Guten Tag».

Έμοιαζε με στρατιώτη: ένας ταγματάρχης που δεν ένιωθε άνετα με την πολιτική του περιβολή.

Ένας σερβιτόρος κατέφθασε· το κεφάλι του σκυφτό. Αν ήταν σκύλος, τα αυτιά του θα ήταν κολλημένα πάνω στο κεφάλι του. Είχα αρχίσει να αισθάνομαι πανικό στην ιδέα της πάπιας, την οποία προσπάθησα να ακυρώσω παραγγέλλοντας μια ομελέτα.

«Φυσικά», είπε. «Immédiatement».

«Πώς σας φαίνεται η Καρλορούη, Μπράντλινγκ;»

Μπράντλινγκ; Οι τρίχες του σβέγκου μου σηκώθηκαν όρθιες. Ήταν μεγαλόσωμος άντρας, με έναν εξίσου χοντρό λαιμό και απαστράπτου κεφάλι, το οποίο διατηρούσε απολύτως φαλακρό. Τα φρύδια του ήταν μαύρα και πυκνά και προφανώς διατηρούσε το σχήμα τους ο ίδιος παράφρων κουρέας που περιποιούνταν και το μουστάκι του.

Εσύ έγραψες το σημείωμα; σκέφτηκα. Γελιότητες, με πρόλαβε μια δεύτερη σκέψη.

Δυο σερβιτόροι κατέφθασαν (*immédiatement*, πράγματι) για να μου σερβίσουν –όχι ομελέτα ή μπίρα– αλλά μια πάπια, σερβιρισμένη με φρούτα και κανέλα και άλλα φρικτά υλικά που θα άρμοζαν περισσότερο σε μια πουτίγκα.

Ο ξένος συνέχισε να με κοιτάζει, απλώνοντας το χέρι του στην πλάτη του καναπέ. Μπροστά του υπήρχε μόνο ένα μπλοκ πάνω στο οποίο κάτι σχεδίαζε. Μου φάνηκε πως, παρά τις φαρδιές του πλάτες, ενδεικτικές της πληβείας του καταγωγής, υποκρινόταν το ρόλο του καλλιτέχνη. Εν ολίγοις, επεδείκνυε το χαρακτηριστικό είδος της θρασύτητας κάποιων από τα πρόσωπα που είχαν δειπνήσει στο τραπέζι μας όταν ο κύριος Μασίνι τελείωνε το πρώτο «πορτρέτο» της συζύγου μου.

«Το δείπνο σας είναι γευστικό;» απαίτησε να μάθει.

Δεν απάντησα.

«Είσαι ο τύπος που πήγε στον Χάρτμαν με κείνα τα σχέδια;»

Τύπος εγώ; Μάλιστα. «Φοβούμαι πως δε γνωρίζω κανέναν Χάρτμαν».

«Τον Χάρτμαν τον ωρολογοποιό», επέμεινε. Τα αγγλικά του είχαν την προφορά παιδιού που μεγάλωσε ανάμεσα σε Κόκνει.* «Του μιλήσατε για τα σχέδιά σας. Είστε ο κύριος Μπράντλινγκ, θαρρώ».

«Όντως».

«Τον κάνατε να κατουρηθεί τον Χάρτμαν».

Αναψε ένα πούρο και στη φλόγα του διέκρινα πόσο σφιχτό πάνω στα μπράτσα του ήταν το σακάκι του.

«Ο Χερ Χάρτμαν δεν είναι από τα μέρη μας», είπε, «αλλά και από την Καρλσρούη να ήταν, ποια η διαφορά; Οι ηλίθιοι δεν έχουν ιδέα ποιοι είναι. Περνάνε τον καιρό τους προσπαθώντας να γίνουν Πρώσοι. Ζούνε σ' ένα όνειρο», είπε.

«Δε σας εννοώ, κύριε», του είπα εντέλει.

«Τότε», είπε και άρχισε να σηκώνεται καθώς μιλούσε, «μάλλον ήρθε η ώρα να έρθω κοντά σας».

* Όρος με γεωγραφικές, πολιτισμικές και γλωσσολογικές παραμέτρους. Αναφέρεται στους Λονδρέζους της εργατικής τάξης, σε όσους ιδίως διαμένουν στο Δυτικό Λονδίνο. Κόκνει είναι η καθομιλουμένη αυτής της περιοχής, που τη χαρακτηρίζει μια ευδιάκριτη έντονη προφορά.

Βλέποντας τον γίγαντα να έρχεται προς το μέρος μου, τρόμαξα. Ο αδελφός μου, αναμφίβολα, θα είχε βγει από το δωμάτιο. Αλλά εγώ, ο Χένρι Μπράντλινγκ, παρέμεινα στη θέση μου, σαν ένα τεράστιο αγγλικό λαγουδάκι, επιτρέποντας στον «τύπο» να ακουμπήσει το δερματόδετο βιβλίο του δίπλα στο πιάτο μου. Το κακοποιημένο βιβλίο είχε, ανάμεσα στις σελίδες του, πολλές ακόμη, διαφορετικές, άλλες, όλες τους διαφορετικών μεγεθών και χρωμάτων. Ολόκληρο ήταν δεμένο με ένα δερμάτινο λουρί.

Φώναξε τον σερβιτόρο στα γερμανικά, ζητώντας κάτι που αργότερα διαπίστωσα πως ήταν σταχτοδοχείο. Όταν η διαταγή του εκτελέστηκε, έστρεψε την προσοχή του στο γεύμα μου. Ούτε που σκέφτηκε να πάρει την άδειά μου. Θα όφειλα να τον σταματήσω, αλλά κάθισα σαν πάνινη κούκλα και του επέτρεψα να χρησιμοποιήσει τη λαβή από το μαχαίρι του βουτύρου προκειμένου να ξεχωρίσει επιδέξια, χειρουργικά θα έλεγε κανείς, τα υλικά στη σάλτσα, ενώ σε κάθε διαχωρισμό έκανε και μια ερώτηση, όχι σε μένα, αλλά στον υπηρέτη.

Τελικά ζήτησε να το πάρουν, ή έτσι τουλάχιστον νόμισα, εκ του αποτελέσματος των λεγομένων του.

«Τώρα θα πιούμε κονιάκ», ανακοίνωσε.

Σκέφτηκα πως ίσως να ήταν ο δήμαρχος, ένας άξεστος αγρότης που είχε αναρρηθεί στην ιεραρχία. Σκέφτηκα, Καλή τύχη με το κονιάκ σου, παλιόφιλε.

«Γιατί χαμογελάτε, σύντροφε;»

«Σερβίζουν μόνο μπύρα».

Χαμογέλασε, αλλά όχι προσβεβλημένος. «Σύντροφε, ζουν μέσα σ' ένα όνειρο».

Σήκωσα τους ώμους.

«Όσον αφορά το κονιάκ, το ίδιο θα έλεγα και για εσάς».

Τώρα στεκόταν απέναντί μου· αναμφίβολα ο ράφτης του είχε κάνει πολύ πρόχειρη δουλειά στην προετοιμασία και τη ραφή των ενδυμάτων του. Όμως, αυτό το στενό σακάκι είχε τσέπες για τα πάντα: συγκεκριμένα, χωρούσε ακόμα και τράπουλα.

Έβγαλε ένα φύλλο, αναποδογυρισμένο.

«Ξέρετε τι είναι αυτό;» ρώτησε να μάθει. Χαμογελούσε, τάχα, κάτω από το μεγάλο του μουστάκι;

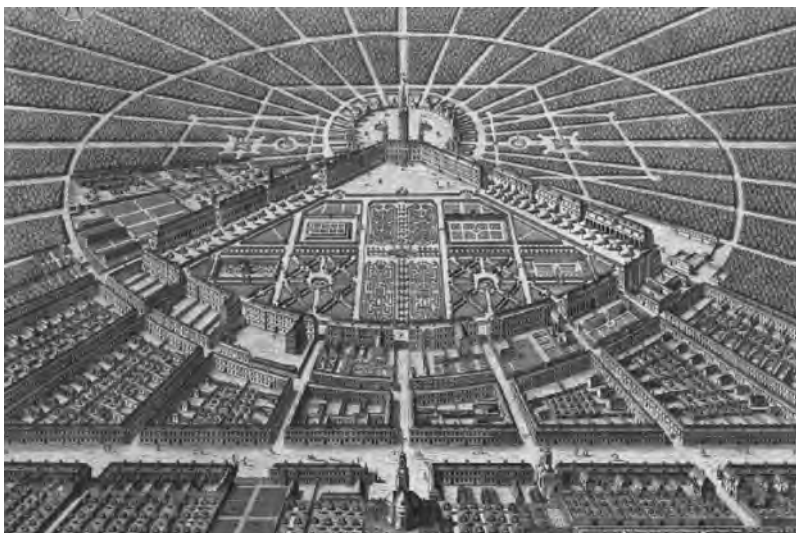
Προφανώς είχα πέσει πάνω σε παπατζή, αλλά εγώ δεν ήμουν το εύκολο θύμα που πίστευαν οι φίλοι μου πως ήμουν.

«Αν νομίζετε πως θα το στρίψω, είστε γελασμένος».

«Όχι», είπε και χτύπησε το πίσω μέρος του φύλλου. «Είναι αυτό που σας δείχνω. Εδώ ζει το όνειρο σας».

Για πρώτη φορά κοίταξα τα μάτια του. Είχαν σκούρο καστανό χρώμα, μαύρο θα μπορούσε να πει κανείς. Δεν τον φοβόμουν, αν και ήταν βεβαίως ένα άγριο και αλλόκοτο θηρίο.

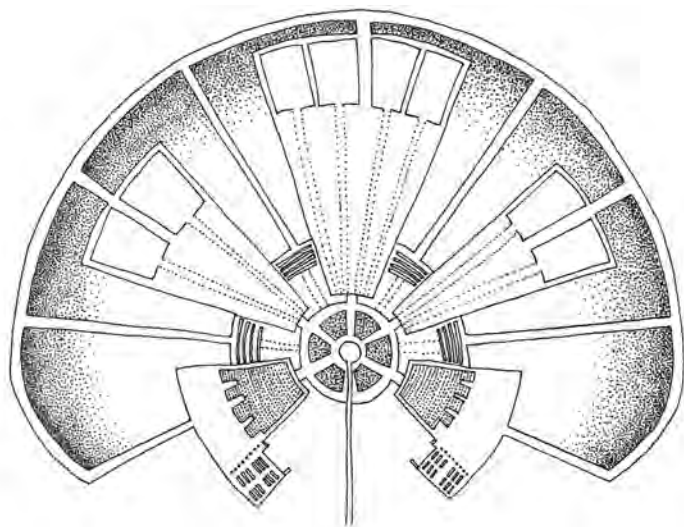
«Αυτή είναι η φωτογραφία της Καρλσρούης», είπα.

Οπίσθια όψη. Γερμανικό τραπουλόχαρτο, περ. 1820

«Στα αγγλικά θα σήμαινε Το Αναψυκτήριο του Καρλ. Αυτό σαφώς το βλέπετε. Όμως αυτό που δεν μπορείτε να δείτε είναι τον Καρλ που ονειρεύθηκε την Καρλσρούη. Δηλαδή τον Κάρολο τον Γ' Βίλχελμ, Μάρκγκραφ φον Μπάντεν-Ντούρλαχ. Αποκοιμή-

θηκε και ονειρεύτηκε, κι αυτό που ονειρεύτηκε είναι αυτό που βλέπετε στο πίσω μέρος αυτού του φύλλου. Τι βλέπετε λοιπόν;»

Χαρτί από μετάξι, οργανικές μελάνες και βαφές. Αγνώστου προελεύσεως

«Έχει σαφώς κυκλικό σχήμα».

«Ασφαλώς, κύριε Μπράντλινγκ. Έχει σχήμα τροχού».

Το ξανασκέφτηκα. Πώς στο διάβολο γνωρίζεις το όνομά μου; Μέσα από τον φρικαλέο σωρό του δερματόδενου τετραδίου του, έβγαλε ένα κακοποιημένο φύλλο, ένα είδος καταλόγου, με ωρολογιακούς μηχανισμούς, τροχούς και γρανάξια.

«Δεν είστε ωρολογοποιός», είπα – τα χέρια του ήταν πολύ μεγάλα για να δένουν καν τα κορδόνια του.

«Για ποιο λόγο μιλήσατε σ' εκείνον τον ηλίθιο τον Χάρτμαν; Βρίσκεστε στην πατρίδα του τροχού κι εσείς μιλάτε σε έναν ανίδεο μπουρζουά, έναν ασήμαντο καταστηματάρχη; Γνωρίζετε πού βρίσκεστε;»

Σκέφτηκα πως ίσως όλοι να απευθύνονταν ο ένας στον άλλο σε αυτόν τον τόνο.

«Χρειάζεστε ένα ρολόι κούκο», είπε σχεδόν σαρκαστικά.

«Όχι», είπα, αλλά εκείνος επέμενε να εξετάσω ένα χαρακτηριστικό με τους τροχούς του ρολογιού, κοιτάζοντάς με, όλη εκείνη την ώρα, με τον ανόητο ενθουσιασμό που συναντάς σε μάτια φρενοβλαβών. Όπως διαπίστωσα, είχε κάποια θεωρία. Αν είχες καταγωγή από την Καρλσρούη, είχες και τροχούς και μεταλλικές στεφάνες.

«Έχετε δει ποτέ κάποια κινητή μηχανή;»

«Μηχανή που τρέχει;...» (Θεέ μου, σκέφτηκα, αυτό θα ήταν πράγματι εντυπωσιακό).

«Για όνομα του Θεού, πιείτε. Όχι, όχι φυσικά. Αν ποτέ κατασκεύαζαν μια τέτοια μηχανή, ποιο θα ήταν το πιο πιθανό μέρος να επινοηθεί;»

«Ισχυρίζεστε πως θα ήταν στην Καρλσρούη».

«Ίδού!» φώναξε, εμφανίζοντας ένα ακόμα κομμάτι της συλλογής του, και προσφέροντάς το μου με το γιγάντιο χέρι του – μια κάρτα σαν εκείνες που οι κατασκευαστές τοποθετούν μέσα στα κουτιά καπνού για πίπα. «Μελετήστε το», πρόσταξε. «Ξοδεύετε υπερβολικά πολλά χρήματα για τον ράφτη σας και όχι αρκετά για βιβλία».

Ήταν ένα έγχρωμο χαρακτηριστικό που απεικόνιζε έναν τύπο με μια δίτροχη κατασκευή.

«Αυτός είναι ο Χερ Ντράις* από την Καρλσρούη».

Χτύπησε το κεφάλι του τύπου με τα νύχια του, τετράγωνα και βρόμικα σαν κηπουρού.

«Γιατί μου το δείχνετε αυτό;»

«Έχει πάρει το όνομά του. Είναι ένα Ντρε».

«Γιατί μου δείχνετε αυτό το αναθεματισμένο Ντρε;»

«Για να μη σας πεθάνει η Νήσσα», είπε και, ρίχνοντας πίσω το κεφάλι του, βρυχήθηκε γελώντας.

* Karl Von Drais (1785-1851): Γερμανός βαρόνος και εφευρέτης. Γεννήθηκε στην Καρλσρούη και θεωρείται ο «πατέρας του ποδηλάτου», καθώς σχεδίασε και κατασκεύασε την draisienne, μια πρόωμη μορφή ποδηλάτου.

Έσπρωξα τα χαρτιά του προς το μέρος του, αλλά δεν είχε τίποτε άλλο να μου δείξει.

«Και τι είναι αυτό;» απαίτησα να μάθω.

«Πώς είναι δυνατόν να γνωρίζω τα πάντα;»

«Τότε για ποιο λόγο πρέπει να μου το δώσετε;»

«Σας το εμπιστεύομαι».

«Μου το εμπιστεύεστε για ποιο λόγο;»

«Εφόσον εγώ έχω τα δικά σας σχέδια, είναι δίκαιο να έχετε κι εσείς τα δικά μου».

«Δεν έχετε στην κατοχή σας τα σχέδια μου», είπα. «Και μη με αποκαλείτε Μπράντλινγκ».

Αντί για απάντηση, δίπλωσε τα χέρια του πάνω στο πλατύ του στέρνο και αποκάλυψε τη λευκή του οδοντοστοιχία κάτω από το μεγάλο του μουστάκι.

«Συγχωρήστε με», είπα. «Έχω μια συνάντηση».

«Τότε καλύτερα να πηγαίνετε».

Δεν έκανε καμία προσπάθεια να με αποχαιρετήσει· παρέμεινε στη θέση του ατάραχος, χώνοντας τη μεγάλη του μύτη μέσα στο δυνατό αφέσημά του. Λίγα λεπτά αργότερα, βαδίζοντας στον σκοτεινό και δαιδαλώδη διάδρομο που οδηγούσε στο δωμάτιό μου, ανακάλυψα πως τα σχέδιά μου δεν ήταν στη θέση τους.

Έφερα στο νου μου το πρόσωπο του μονάκριβού μου, τα μεγάλα σκοτεινά του μάτια, τη μόνιμή τους μελαγχολία. Γνώριζα πως ήταν έγλημα που τον είχα εγκαταλείψει. Κατέβηκα τρέχοντας τις σκάλες. Είχα κατά νου να αρπάξω το μαχαίρι και να μαχαιρώσω τον αχρείο στα απλανή του μάτια. Και φυσικά φαντάζεστε τι είχε συμβεί. Ως συνήθως, ήμουν ο τελευταίος που το κατάλαβε. Ναι, βρήκα την τραπεζαρία τώρα έρημη, ίχνος απ' όσα είχαν διαδραματιστεί εκεί, τίποτε πάρεξ άδεια ποτήρια του κοινιάκ και, κάτω απ' το τραπέζι, ένα και μοναδικό τραπουλόχαρτο.

Δεν υπήρξα ποτέ λάτρης της περιπέτειας. Δε μου ταίριαζαν οι περιπέτειες. Κι αν ήμουν πράγματι ένας Αληθινός Φίλος, θα είχα παραμείνει στην πατρίδα.

Οταν ο εραστής της πεθαίνει ξαφνικά, η Κάθριν δεν έχει πια τίποτε άλλο πέρα απ' τη δουλειά της. Επειδή, όμως, είχε κρατήσει την ερωτική της σχέση μυστική από τους συναδέλφους της στο Μουσείο Σουίνμπερν του Λονδίνου, τώρα αισθάνεται ότι δεν μπορεί να μοιραστεί με κανέναν το πένθος της. Τα πράγματα δεν είναι ακριβώς έτσι.

Ο επικεφαλής του τμήματος αναθέτει στην Κάθριν μια πολύ ιδιαίτερη εργασία: ένα κουτί το οποίο περιέχει μέρη ενός ωρολογιακού μηχανισμού, πιθανότατα τα απομεινάρια ενός αυτομάτου του 19ου αιώνα και, συγκεκριμένα, ενός πανέμορφου μηχανικού πτηνού.

Όταν η Κάθριν ανακαλύπτει ότι το κουτί περιέχει και το ημερολόγιο του ανθρώπου που είχε χρηματοδοτήσει την κατασκευή του μηχανισμού, παραδίνεται σε ένα γαϊτανάκι από έμμονες ιδέες. Ποιος ήταν ο Χένρι Μπράντλινγκ; Ποιος ήταν ο μυστηριώδης, οραματιστής ωρολογοποιός στον οποίο ανέθεσε τη δουλειά; Και ποιο ήταν το τελικό αποτέλεσμα που βρίσκεται τώρα κομματιασμένο στο εργαστήριο της Κάθριν;

*Μια ελεγεία για τον έρωτα και την απώλεια,
Η ΧΗΜΕΙΑ ΤΩΝ ΔΑΚΡΥΩΝ είναι ένα μυθιστόρημα που καταφέρνει
να συναρπάξει και να συγκινεί την ίδια στιγμή, μια ιστορία που μόνο
η μεγαλοφυΐα του Πίτερ Κάρει θα μπορούσε να αφηγηθεί με τέτοια
ζωντάνια, ισορροπώντας δεξιοτεχνικά ανάμεσα στη μαγεία,
την επιστήμη, την παράνοια, τη ματαιώση και τον έρωτα.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 11700

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η